

PORADNIK SPÓŁDZIELNI

Przedpłata wynosi
3 zł kwart.
Cena ogłoszeń:
Wiersz petyt. 4-lin.
40 groszy.

DWUTYGODNIK DLA SPRAW SPÓŁDZIELCZYCH.
ORGAN
UNJI ZWIĄZKÓW SPÓŁDZIELCZYCH W POLSCE

wychodzący zamiast czasopism

Wydawca:
Unja Związków Spółdziel-
czych w Polsce.
Poznań, plac Wolności 18.
Redaktor: Rus Kuzstelan.

„Poradnik Spółdzielni” „Poradnik Spółdzielni Kredytowych” „Siła” „Odrodzenie”.

Nr. telefonów: Unja Związków Spółdzielczych w Polsce 4321, 2056, 2183, 2184; Spółdzielnia Wydawnicza U. Z. S. w Poznaniu — 3489

Wszelkie przesyłki należy adresować: Do Redakcji: Unja Związków Spółdzielczych w Polsce. — Poznań pl. Wolności 18.

Do Administracji: Spółdzielnia Wydawnicza U. Z. S. w Poznaniu, pl. Wolności 18. Konto czekowe: Poznań P. K. O. nr. 206 013.

„Narody, które nie umieją pracować i oszczędzać, znikną z powierzchni ziemi”.

POZNAŃ

*

WARSZAWA

*

LWÓW

*

KRAKÓW.

Spis rzeczy: Więcej kultury ekonomicznej. — W sprawie kampanji prasowej przeciw Bankowi Zw. Spółek Zarobk. w Poznaniu — Spółdzielnie w roku 1924, należące do Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu. — Przyjmowanie depozytów i zastawów w Spółdzielniach kredytowych. — W sprawie komitetu kredytowego dla Banków. — Poczta Kasa Oszczędności w okresie od 1. I. 1924 do 31. VIII. 1925. — Powszechny Kongres oszczędnościowy. — O spółkach rzemieślniczych. — Sprawy bieżące. — Z naszego ruchu spółdzielczego. — Książki nadesłane. — Przegląd czasopism. — Zmiana osób. — Ogłoszenia: Rejestr Spółdzielni. — Walne Zgromadzenia. — Bilanse.

Więcej kultury ekonomicznej.

Na obniżenie poziomu naszej kultury ekonomicznej wskazuje obecnie cały szereg niepożądanych objawów naszego życia gospodarczego i spółdzielczego. Niedawno temu ukazała się na półkach księgarskich broszura Adama Krzyżanowskiego, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego pod tytułem: „Pauperyzacja Polski Współczesnej”. Wedle zdania autora obniżyła się nasza produkcja, w związku z tem spadł przeciętny dochód na głowę mieszkańca; dzięki zaś temu przyrost kapitałów i drobnych oszczędności jest b. powolny, mimo, że konieczność odbudowy utraconych przez inflację kapitałów, szczególnie kapitałów obiegowych, dzisiaj najbardziej daje się ogółowi we znaki. Spożycie w porównaniu z czasami przedwojennymi również spadło; jednak trzeba sobie zdać sprawę, że jest ono dzisiaj nadmierne w porównaniu z tem, co produkujemy. Żyjemy jeszcze nad stan mimo, że bieda zagląda nam w oczy. Zanik kapitałów i oszczędności, wyraźna dekapitalizacja, wysoka stopa procentowa — to zewnętrzne oznaki naszego ogólnego zubożenia. Polska mimo wielkich bogactw naturalnych jest krajem nad wyraz biednym, o największym bezrobociu, o b. lichem pożywieniu. „Upodobniamy się do Irlandji, do kraju par excellence ziemniaczanego”.

Powyższe oznaki ogólnego zubożenia oddawna już odczuwała nasza spółdzielczość. W latach ubiegłych stopniały przedewszystkiem oszczędności i kapitały, nagromadzone w jej instytucjach. Z chwilą wprowadzenia stałej waluty rozpoczął się coprawda zwrot na lepsze, jednak utratę setek milionów przedwojennych nie zdołają w życiu gospodarczym zrekomensować dziesiątki, nagroma-

zione w przeciągu ostatnich miesięcy; nie zdołały nasze spółdzielnie nabrać rozmachu przedwojennego z chwilą, gdy ogólne obroty na kontaktach wykazują zniżkę. Niewątpliwie ogólne zubożenie społeczeństwa odbiło się fatalnie na rozwoju naszych spółdzielni; mimo to byłoby grzechem nie do darowania, w obecnym upadku materialnym upatrywać ciężar nie do zniesienia. Podobne zubożenie spotykamy po wielkich wojnach, po klęskach żywiołowych i t. d., chodzi tylko o to, żeby w związku z ubytkiem materialnym nie uległ zniszczeniu zespół naszych sił moralnych i intelektualnych; wówczas możnaby bowiem stwierdzić widoczne cofnięcie się naszej kultury gospodarczej. Czy jednak i pod tym względem nie spotykamy u nas, szczególnie w spółdzielniach rysów i rozpadlin w naszym podłożu psychicznym, czy nie wyjął się nasza myśl ekonomiczna, czy spadkowi wartości zewnętrznych nie towarzyszy upadek sił moralnych, zanik hartu i wytrzymałości?

Stawia się niejednokrotnie u nas w Polsce za wzór tężyznę ekonomiczną i dobrobyt społeczeństwa w b. dzielnicę pruskiej przed wojną, choć przyznać trzeba, że ostatnie lata pod tym względem osłabiły nasze społeczeństwo zachodnie, którego dobrobyt może nie w równej mierze, jak w innych dzielnicach naszej Rzeczypospolitej, wszakże obniżył się niewątpliwie.

Istotnie gospodarczą kulturę polską w Prusach cechowała mrówcza praca i oszczędność u jednostki, umiejętna organizacja pracy i harmonja społecznego wysiłku ekonomicznego, wreszcie wytrwałość, granicząca ze ślepy m wprost uporem, z jaką jednostki i społeczeństwo wykonywała swe zadania gospodarcze. Na tem polu panowała jedność celów. Prawda, że na powyższe szarmonizowanie wysiłków indywidualnych i społecznych,

moralnych i intelektualnych, miały pewien wpływ warunki otoczenia. Jednak nie one były źródłem bogactwa i postępu. Widzimy to choćby tylko na przykładzie rozwoju spółdzielczości polskiej w Prusach, która, nie gardząc wzorami zachodu, potrafiła zaszczyć w społeczeństwie polskim własny system, własne zasady pracy i oszczędności, potrafiła społeczeństwo wychować i utrzymać na pewnym poziomie kulturalnym, potrafiła wpoić w społeczeństwo cnoty gospodarcze, ów fundament polskiej kultury gospodarczej. Głęboko bowiem było w społeczeństwie zakorzenione poczucie liczenia w pierwszej linii na własne siły. Społeczeństwo zrozumiało, że byt jego, poprawa tego bytu, możliwa jest nie przez oglądanie się i liczenie się z pomocą, pochodzącą od zewnątrz. Społeczeństwo zrozumiało dalej tę głęboką prawdę, że pomoc od zewnątrz jest możliwą, jednak tylko w tej mierze, w jakiej osobisty stan majątkowy i osobista solidność ją usprawiedliwiają. Dzisiaj przeciwnie zapomina się o tym bilansie własnych sił. Duża część społeczeństwa mniema, że ma prawo do pomocy bez granic, bez zastrzeżeń, że ta pomoc w pierwszym rzędzie przyjść winna od zewnątrz, od zagranicy, od rządu i t. d., tylko nie od samego siebie. Dzisiaj szerokie masy społeczeństwa uważają, że pomoc gospodarcza jest aktem litości, miłosierdzia, sprawiedliwości, a nie aktem gospodarczym, opartym na najprostszym rachunku sił i zasobów materialnych strony dającej i biorącej pomoc.

Hasła, rzucane obecnie celem uzdrowienia naszej gospodarki społecznej przez najwybitniejszych przedstawicieli naszego życia gospodarczego, sprwadają się głównie do znanego nakazu: „Pracuj i oszczędzaj”. Zdanie to powtarza się prawie, że do przesady, a jednak skutek realny jest nikły. Czy społeczeństwo nie chce, czy też nie może stosować w życiu codziennym powyższej zasady?

Niewątpliwie istnieje cały szereg ludzi takich, którzy nie chcą ani pracować ani oszczędzać; na lenistwo i niechęć jest zawsze najlepszym lekarstwem bieda i dlatego współczesne nasze zubożenie będzie miało przynajmniej ten dobry skutek, że poruszy i otrzeźwi wszystkich ospałych. Sądzę jednak, że nie w tem należy upatrywać istoty zagadnienia poprawy. Społeczeństwo nasze bowiem w przeważającej większości pragnie pracować i oszczędzać, tylko nie wie, jak to uczynić. Ta wyraźna dezorganizacja gospodarcza szerokich mas społecznych jaskrawo np. uwydatnia się w ich stosunku do spółdzielczości mimo, że ona nie zmieniła ani celu ani ostatecznego programu, mimo, że za nią przemawiają historia i przykłady z różnych części świata. Napewno wielka ilość Polaków zna dobrze zbawienne skutki spółdzielczości angielskiej, czeskiej, francuskiej, rzadziej copperskiej naszej polskiej przedwojennej; mimo to świadomość ta nie starczy dzisiaj na przezwyciężenie niechęci i ogólnego zubożenia. Jak trudno zdobywać dzisiaj poszczególnych członków i udziałowców, ile to najróżniejszych wysuwa się argumentów przeciwko czynnemu udziałowi w ruchu i życiu spółdzielczym, a jak łatwo w porównaniu z tem znajdowały szczególnie w czasach inflacyjnych posłuch propozycje do przedsięwzięć i lokat ryzykownych, często niesolidnych, narażających na poważne straty. Iż to było właścicieli akcji, którzy zakupioną akcję znali tylko po imieniu, a nie wiedzieli, czy przedsiębiorstwo, wymienione na

akcji, wogóle istnieje, kto jest założycielem tego towarzystwa, jacy ludzie nim kierują, jaki jest jego majątek. Zupełnie podobne nastawienie psychiczne spotykamy i dzisiaj. Łatwo wydaje się obecnie pieniądze, znacznie łatwiej można pozyskać dzisiaj wielkimi obietnicami często duże sumy, ale nie sposób zdobyć nawet od osób zamożnych choćby 50 złotych na udział w solidnych przedsiębiorstwach. Ogólna psychika nastawiona jest jeszcze na wielki zysk i dlatego też często najmniej prawdopodobniejsze obietnice zyskują aprobatę. Niema za to zainteresowania do drobnej, ale solidnej pracy spółdzielczej. Często dzisiaj tłumaczą niektórzy brak oszczędności i wkładów w bankach zbyt niskim procentem; korzystniej podobno jest wypożyczać pieniądze drogą prywatną; ale nie brak jest i dzisiaj takich, którzy nie tylko że nie odebrali tych wysokich procentów prywatnych, sprzeciwiających się wymaganiom ustaw i praw obowiązujących, ale nawet stracili całą swoją pożyczkę.

Z drugiej strony nie ulega wątpliwości, że nie tylko społeczeństwo grzeszy dezorientacją i lekkością ekonomiczną, że popełnia błędy, za które musi grubo płacić; także i kierownictwo naszych spółdzielni nie wykazuje w związku z tem tego poziomu kultury ekonomicznej, który jest potrzebny i konieczny dla racjonalnego rozwoju spółdzielczości. Inflacja zrobiła z naszych ongiś nieco ociążonych kierowników spółdzielni ludzi ruchliwych, — objaw poniekąd bardzo pożądany. Niestety jednak wbrew istotnym zadaniom spółdzielczości wkradły się do biegu jej interesów momenty spekulacyjne a razem z nimi zanik potrzebnej w życiu gospodarczym ostrożności i przewidywania. Jeszcze dzisiaj przy zawieraniu jakiejkolwiek transakcji zbyt mało bierze się pod uwagę i fakt ten, że interes może się nie udać; zapominają niekiedy spółdzielnie o tem, że nawet w normalnym rozwoju mogą powstać straty, na pokrycie których trzeba być przygotowanym. Tak więc kupuje się wielkie zapasy towarów, nie pytając o ich zbyt. A przecież przed wojną o solidności spółdzielni nie decydował zapas towarów, leżący na półkach, ale obrót i to wielki obrót z małym zyskiem. W równym stopniu przestrzegano ściśle zasadę, że stosunki handlowe, utrzymywać można wyłącznie z solidnymi tylko przedsiębiorstwami, które nie tyle dużo płacą, ile akuratnie, i które na czas wywiązują się ze swoich obowiązków płatniczych. Inflacja zmieniła ten stan rzeczy. W ubiegłych latach wyrosły różnego rodzaju instytucje handlowe i przemysłowe, o których niewiadomo, na jakich są oparte podstawach materialnych, jakimi sposobami czerpią swoje dochody. Zdarza się dzisiaj często, że obecnie z ich strony wychodzą propozycje bardzo dogodnego zakupu lub sprzedaży towarów, ziemiopłodów i t. d.; jednak już obecnie w przeważającej ilości wypadkach okazało się, że dla spółdzielni zysk taki jest bardzo wątpliwy, że często jest stratą materialną, a przeważnie wyraźną stratą moralną. Podobnie nasze spółdzielnie kredytowe zużywają obecnie wszystkie swoje siły na uzyskanie kredytów, za to tem mniej zwracają uwagę na ich rozdział, na pewność kredytobiorcy i w związku z tem zapominają o sprawności własnej instytucji. A jednak szczególnie w naszych nienormalnych czasach, w których ogólne warunki podlegają jeszcze zbyt wielkim wstrząsom, nawet

bardzo daleko idąca przezorność i ostrożność jest bardziej niż kiedykolwiek pożądana. Spółdzielnie kredytowe muszą być przygotowane na wypadki takie, jak ostatni run na banki, w przeciwnym bowiem razie zachwieją się.

Ambicja kierownika spółdzielni przed wojną miała zupełnie wyraźny i określony kierunek. Dyrektor spółdzielni był ambitny na punkcie swego interesu, swego zawodu i swej uczciwości. Dlatego też potrafił obsłużyć z wyszukaną uprzejmością i grzecznością każdego klienta, rozumiał, że nie należy lekceważyć nawet najdrobniejszego. Dalej potrafił służyć swoją radą i w takich wypadkach, w których nie rozchodziło się ani o interes osobisty ani spółdzielni. Taki dyrektor był przed wojną zaufaną osobą wsi i miasta. Do niego zwracano się z zupełnym zaufaniem po każdą radę. Starczy dzisiaj tylko pobieżnie rzucić okiem, by stwierdzić, jak bardzo stosunki te uległy zmianie. Prawda, że ogólne stosunki gospodarcze nie są jeszcze dostatecznie wyjaśnione, (zbyt płynne) i trudno dzisiaj o zdobycie trafnego sądu w sprawach gospodarczych. Jednak sama trudność nie usprawiedliwia zupełnej bierności w tym kierunku, przeciwnie trzeba całą siłą dążyć do zdobycia tego przedwojennego zaufania. Nie można dawnej dumy, zupełnie zdrowej, zastąpić powierzchowną zarozumiałością, a ileż to zarozumiałości tkwi dzisiaj choćby w takich objawach, jak niechęć do przyjmowania rad od osób doświadczonych, w niechęć do czytania pism fachowych, dobrych książek i t. d.

Dość często spotyka się u nas jeden bardzo znamieny objaw, świadczący ujemnie o naszej kulturze gospodarczej; a mianowicie mierzymy siły nasze wedle zamiarów. Nic się nie mści w życiu kospodaczem bardziej, jak bezkrytyczne wytykanie sobie dalekich i wysokich celów bez odpowiedniego przeglądu swych sił. Nie może więc np. mała początkująca spółdzielnia załatwiać bezpośrednio interesów z wielkimi przedsiębiorstwami zagranicznymi; na to stworzono centrale. Nie może słaby bank spółdzielczy myśleć o zdobywaniu i udzielaniu wielkich kredytów, wówczas gdy nie jest w stanie powiększyć dodatnio swych wkładów, udziałów lub funduszy. Tego rodzaju postępowanie bowiem wkracza w dziedzinę specjalnie na to stworzonych i istniejących instytucji gospodarczych, a więc central, silnych spółdzielni, odciąga zaś daną spółdzielnię od właściwego jej pola działania, skierowuje ją na fałszywe tory i pozwala podnieść się konkurencji, która niewątpliwie wykorzysta taką sposobność do podjęcia bytu spółdzielni. Każda spółdzielnia nawet najdrobniejsza ma określony swój cel, swoje zadanie, swoje pole działania, organicznie związane z całością życia gospodarczego. Każde zboczenie więc od tego celu jest stratą materialną, więcej jeszcze, bo moralną i społeczną. Nie może jedna spółdzielnia robić wszystkiego, a więc być bankiem, handlowcą zbożem, sprzedawcą towary kolonialne; nie może jedna spółdzielnia dążyć do uszczęśliwienia wszystkich; jest to błąd zasadniczy. Brak podziału pracy i zadań staje się wprost szkodliwy i bezużyteczny z tą chwilą, jak zmienia się samowolnie bez uwzględnienia całości pole działania, gdy przecenia się własne siły, a nie docenia się stojących na drodze trudności.

Uwagi powyższe oczywiście nie wyczerpują zagadnienia współczesnej kultury ekonomicznej w Polsce. Nasuwają się one raczej luźnie w związku z obserwacją naszego życia spółdzielczego i naszego ogólnego zubożenia, którego zaprzeczyć nie możemy. Przeciwnie im prędzej zdany sobie sprawę z naszej nędzy, im gruntowniej otrząśniemy się ze złudnych nadziei, im prędzej staniemy na gruncie naszych własnych sił i przedewszystkiem na nich oprzemy wspólny nasz wysiłek, tem łatwiej pomożemy sobie. Jedno z najważniejszych zadań, jakie spełnić musimy, jest zespolenie tych sił, zorganizowanie ich od dołu, utworzenie tego fundamentu, na jakim opiera się cały nasz gmach gospodarczy. Uczyniła to przed wojną nasza spółdzielczość. Nie cofnie się przed tem i dzisiejsza, widząc w spełnieniu tego zadania doniosły czyn kulturalny. Trzeba bowiem pamiętać, że kultura ekonomiczna danego społeczeństwa mierzy się stanem jego spółdzielczości, że Polska, by być silną, musi mieć zdrową i silną spółdzielczość.

Dr. Aleksander Całkosiński.

W sprawie kampanji prasowej przeciw Bankowi Zw. Spółek Zarobk. w Małopolsce.

Jednym z najbardziej znamienych rysów obecnej psychiki społeczeństwa jest brak autorytetów. Wszystko to, co kiedyś, a nawet niebardzo dawno temu, stanowiło ośrodek i ostoję intelektu społecznego, wszystko, co zszeregowało umysły dla osiągnięcia tych czy innych celów w dziedzinie życia narodowego, społecznego, czy też wyłącznie intelektualnego, — wszystko, co stało na piedestale autorytetu, — wszystko to w dobie obecnej cyniczna krytyka, najczęściej jałowa i bezmyślna, często kierowana najlichszymi pobudkami i błahemi powodami, stara się z piedestałów zrzucić i zbeszcześcić. Objawy te są groźniejsze, o ile ujawniają się w prasie. Niestety stwierdzić musimy, że i ten czynnik o dostojnym znaczeniu, mający być wyrazem opinii publicznej, w wielu wypadkach, wykazuje smutne objawy. — Podyktowana walka o byt, licytacja „in minus“ objęła również i część polskiej prasy.

Jeśli chodzi o dziedzinę spółdzielczości, to nie bez oburzenia czytać musieliśmy szereg beztreściwych a zjadliwych artykułów lwowskiej „Gazety Porannej“, któremi atakowano Bank Związku Spółek Zarobkowych. W szeregu tych artykułów znalazła się rewelacja, zarzucająca Oddziałowi lwowskiemu Banku Zw. Sp. Zar. rzekome eksploatowanie kapitałów wschodniej Małopolski przez przelewanie do zachodnich prowincyj lokat pieniężnych, złożonych przez Spółdzielnie wschodniej Małopolski. Zainteresowane i powołane do sprostowania Związki Spółdzielni, a mianowicie Związek Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych we Lwowie i Związek Rewizyjny Spółdzielni Kółek Rolniczych we Lwowie uznały, że rewelacje te, zupełnie bezpodstawne i nieprawdziwe, należy sprostować.

Sposób kampanji prasowej i ton, w jakim ona była prowadzona, tudzież obawa, by nie popaść w konflikt z organem, który, wykorzystując na podstawie obecnego stanu ustawodawstwa prawie zupełną bezkarność insynuacji, spowodował, że oba wyżej wymienione Związki odpowiednimi pismami, prostującymi nieprawdziwe rewelacje, zwróciły

się nie do odpowiedzialnego redaktora „Gazety Porannej“, lecz do Prezydium Syndykatu Dziennikarzy we Lwowie, tudzież do Prezydenta miasta Lwowa, który zasiada w Radzie Nadzorczej Spółki Akcyjnej Wydawniczej, wydającej „Gazetę Poranną“.

W pismach tych dano właściwy wyraz ubolewania, że w sposób dyskwalifikujący wysokie posłannictwo prasy, w beztreściwych rewelacjach i pogródkach, „Gazeta Poranna“ prowadzi kampanję przeciw jednej z nielicznych, polskiej i niezmiernie zasłużonej w pracy narodowej organizacji bankowej i to bez względu na skutki, jakie kampanja ta zwłaszcza w okresie przesilenia walutowego, mogła wyrzucić dla polskiego społeczeństwa, a nawet i Państwa. Z całą stanowczością odparto zarzuty, rzucone przez „Gazetę Poranną“ Bankowi Związku Sp. Zar., jako Centrali finansowej Spółdzielni, należących do obu Związków, a stwierdzono, że dzięki akcji kredytowej, przyjętej przez Bank Związku Spółek na zasadzie paktu konsolidacyjnego Unji Związków Spółdzielczych w Polsce, polskie organizacje spółdzielcze w Małopolsce mogły rozpocząć działalność w kierunku podniesienia warstw mieszczańskich i włościańskich, pozostających w krytycznym położeniu.

Nadto w piśmie do Pana Prezydenta Miasta Lwowa nadmieniono, że Bank Związku Spółek Zarobkowych, który mieszczaństwu b. dz. pruskiej oddał znakomite usługi, w sferach mieszczaństwa lwowskiego nie powinien być dyskredytowany przez organ, wydawany pod zarządkiem Spółki, w której mieszczaństwo odgrywa znaczne role.

Pisma te zatamowały kampanję „Gazety Porannej“.

Z akcji tej Prezydium Związku Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych we Lwowie zdało sprawozdanie na posiedzeniu Wydziału w dniu 18 października b. r. i w związku z tem sprawozdaniem Wydział uchwalił poniższą rezolucję:

„Wydział Związku Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych we Lwowie na posiedzeniu dnia 18 października 1925 roku z oburzeniem „potępia ataki prasowe, skierowane przeciw Bankowi Związku Spółek Zarobkowych jako Centrali „finansowej związkowych spółdzielni.

„Wydział Związku Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych stwierdza, że ataki te, nie „oparte na żadnych konkretnych faktach, nie są „w stanie osłabić zaufania i węzłów, jakie łączą „Spółdzielnie Małopolski z Bankiem Związku Spółek Zarobkowych.“

„Odnosnie do przykrego incydentu, jakim była kampanja prasowa nieodpowiedzialnych czynników, właściwą odpowiedzią winny być wyniki pracy organizacyjnej spółdzielczych w łączności z Bankiem Związku Spółek Zarobkowych. Na gołosłowne insynuacje rzeczywistą odpowiedzią winno być zrealizowanie postulatów pracy spółdzielczej, wyrobienie tężyzny moralnej i materialnej, wytworzenie sprawności gospodarczej i podniesienie poziomu cywilizacyjnego warstw ludowych Małopolski. W pracy tej Bank Związku Spółek Zarobkowych posiada znakomite i bezprzykładne tradycje.

Władysław Jenner.

Spółdzielnie w roku 1924,

należące do Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu.

1. Spółdzielnie.

a) Liczba spółdzielni.

Liczba spółdzielni, należących do Związku łącznie spółdzielni położonych na terenie W. Miasta Gdańska w liczbie 2, wynosi w końcu roku sprawozdawczego 403. Z liczby powyższej przypada na spółdzielnie kredytowe 214, na spółdzielnie rolniczo-handlowe 80, na spółdzielnie spóżywców 67, na spółdzielnie różne 42.

W roku 1923 ogólna liczba spółdzielni związkowych wynosiła 381, w roku 1922 natomiast 357. Wzrost liczby spółdzielni związkowych w roku sprawozdawczym powstał z powiększenia się liczby spółdzielni wszystkich typów wyłącznie spółdzielni kredytowych, które tę samą niemal wykazują liczbę, jak w roku ubiegłym. Szczegóły wynikają z następującego zestawienia:

Rok	Ogólna liczba	Kredytowe	Roln.-handl.	Spóżywców	Różne
24	403	214	80	67	42
23	381	215	72	55	39
22	357	214	67	43	33
21	339	212	65	42	20
20	291	209	64	—	18
19	280	197	62	—	21
18	288	198	62	—	28
17	289	200	62	—	27
16	285	197	62	—	26
15	285	197	62	—	26
14	285	197	60	—	28

Spółdzielnie różne dzielą się według poszczególnych typów jak następuje:

spółdzielnie mleczarskie	9
spółdzielnie szewskie	4
spółdzielnie piekarskie	4
spółdzielnie budowlane	6
spółdzielnie ziemskie	8
spółdzielnie kupieckie	5
spółdzielnie inne	6
Razem:	42

b) liczba filij wzgl. punktów sprzedaży.

Liczba spółdzielni, wykazujących filje wzgl. punkty sprzedaży, w roku sprawozdawczym wynosi 68, wobec 59 w roku zeszłym. Liczba filij względnie punktów sprzedaży 239 wobec 231. Rozwój liczb odnośnych w ostatnich 4 latach przedstawia się jak następuje:

Rok	Spółdzielnie:				Filje wzgl. punkty sprzedaży:			
	1921	1922	1923	1924	1921	1922	1923	1924
Kredytowe	8	11	12	13	10	14	15	14
Roln.-Handl.	18	18	19	20	17	25	30	30
Spóżywcze	24	24	26	32	148	144	177	185
Różne	—	—	2	3	—	—	9	10
Razem:	45	53	59	68	175	183	231	239

Z liczb powyższych wynika, że wzrost największy zaznacza się w spółdzielniach spóżywców i wynosi 6 spółdzielni — 8 filij. W spółdzielniach rolniczo-handlowych i różnych zaznacza się również tendencja zwyżkowa w przeciwieństwie do spółdzielni kredytowych, wykazujących zwyżkę co do spółdzielni, posiadających filje, ale nie co do liczby filij samych.

c) Siedziba spółdzielni.

Z 403 spółdzielni związkowych mają siedzibę:

A. W Województwie Poznańskim . . .	288
B. W Województwie Pomorskiem . . .	94
C. W Województwie Śląskiem . . .	13
D. W Województwie Warszawskiem . . .	6
E. Na terenie Woln. Miasta Gdańska . . .	2
Razem	403

A.

288 spółdzielni związkowych, położonych w Województwie Poznańskim, dzieli się na:

1. spółdzielnie kredytowe . . .	149
2. spółdzielnie rolniczo-handlowe . . .	50
3. spółdzielnie spożywców . . .	50
4. spółdzielnie różne . . .	30
Razem	288

B.

94 spółdzielnie związkowe, położone w Województwie Pomorskiem, dzieli się na:

1. spółdzielnie kredytowe . . .	55
2. spółdzielnie rolniczo-handlowe . . .	14
3. spółdzielnie spożywców . . .	14
4. spółdzielnie różne . . .	11
Razem	94

C.

13 spółdzielni związkowych, położonych w Województwie Śląskiem, dzieli się na:

1. spółdzielnie kredytowe . . .	8
2. spółdzielnie rolniczo-handlowe . . .	2
3. spółdzielnie spożywców . . .	2
4. spółdzielnie różne . . .	1
Razem	13

D.

6 spółdzielni związkowych, położonych w Województwie Warszawskiem, dzieli się na:

1. spółdzielnie rolniczo-handlowe . . .	5
2. spółdzielnie spożywców . . .	1
Razem	6

E.

2 spółdzielnie związkowe, położone na terenie Woln. Miasta Gdańska, należą do:

spółdzielni kredytowych 2

Z powyżej wyszczególnionych 403 związkowych spółdzielni mają siedzibę:

1. po miastach	335
2. po wsiach	68

335 spółdzielni, mających siedzibę po miastach, dzieli się na:

1. spółdzielnie kredytowe . . .	159
2. spółdzielnie rolniczo-handlowe . . .	78
3. spółdzielnie spożywców . . .	61
4. spółdzielnie różne . . .	37
Razem	335

68 spółdzielni, mających siedzibę po wsiach, dzieli się na:

1. spółdzielnie kredytowe . . .	55
2. spółdzielnie rolniczo-handlowe . . .	2
3. spółdzielnie spożywców . . .	6
4. spółdzielnie różne . . .	5
Razem	68

2. Członkowie i wkładcy.

a) Liczba członków.

Ogólna liczba członków wynosi 269.301, z czego przypada na członków:

spółdzielni kredytowych	130 601
spółdzielni rolniczo-handlowych	11 801
spółdzielni spożywców	116 965
spółdzielni różnych	9 934
Razem	269 381

Liczba powyższa w sumie ogólnej wykazuje zwyżkę, wynoszącą 11.685 członków, przy uwzględnieniu tej samej liczby spółdzielni, zdających sprawozdanie w roku poprzednim. W szczególności spółdzielnie kredytowe podniosły się w liczbie członków o 2027, spółdzielnie rolniczo-handlowe o 94, spółdzielnie spożywców o 9.729, natomiast spółdzielnie różne spadły o 165, jak to wykazuje następujące zestawienie, przedstawiające ruch członków w roku sprawozdawczym:

Spółdzielnie:	przybyło	ubyło
kredytowe	6 102	4 075
rolniczo-handlowe	909	815
spożywców	18 864	8 635
różne	122	287
Razem	25 497	13 812

Natomiast ogólna liczba członków, w porównaniu do roku zeszłego, wykazuje zniżkę, wynoszącą 10.625. Zniżka ta powstała z obniżenia się liczby członków spółdzielni spożywców, wynoszącego 12.488. Spółdzielnie kredytowe i rolniczo-handlowo wykazują nieznaczną zwyżkę w przeciwieństwie do spółdzielni różnych, przy których zaznacza się tendencja zniżkowa, jak to wynika z następującego zestawienia:

Rok	Ogółem	Kredytowe	Roln.-handl.	Spożywców	Różne
24	269 301	130 601	11 801	116 965	9 934
23	279 926	128 435	11 657	129 453	10 381
22	236 820	127 756	9 923	91 242	7 899
21	222 682	122 390	8 934	84 552	6 806

b) Zawód członków.

Członkowie związkowych spółdzielni dzieli się według zawodu, jak następuje:

Zawód	Ogółem	Kredytowe	Roln.-handl.	Spożywców	Różne
Rolnicy	110 039	81 484	10 010	16 941	1 604
Przemysłowcy i rzemieśln.	31 087	19 281	344	10 215	1 247
Kupcy	12 641	10 465	523	1 041	612
Robotnicy	44 693	3 082	—	41 161	450
Urzednicy	29 009	6 015	530	20 518	1 946
Inne zawody	35 985	10 274	394	24 327	490
Niewyszczególnione	5 847	—	—	2 262	3 585
Razem	269 301	130 601	11 801	116 965	9 934

Statystyka zawodowa w szczególności przedstawia się jak następuje:

Rolnicy w liczbie 110.039 dzieli się:

Zawód	Ogółem	Kredytowe	Roln.-handl.	Spożywców	Różne
Właściciele ziemscy	3 995	2 544	1 206	—	245
Gospodarze i chałupnicy	105 130	78 607	8 752	16 041	830
Inne	914	333	52	—	529
Razem	110 039	81 484	10 010	16 941	1 604

Przemysłowcy i rzemieślnicy w liczbie 31.087 dzieli się w ten sposób, że przypada na spółdzielnie

		w tem z własnością nieruchomości:
kredytowe	19 281	11 040
rolniczo-handlowe	344	256
spożywców	10 215	—
różne	1 247	160
Razem	<u>31 087</u>	<u>11 456</u>

Kupcy w liczbie 12.641 dzielą się w ten sposób, że przypada na spółdzielnie:

		w tem z własnością nieruchomości:
kredytowe	10 465	6 150
rolniczo-handlowe	523	313
spożywców	1 041	—
różne	612	58
Razem	<u>12 641</u>	<u>6 521</u>

Robotnicy w liczbie 44.693 dzielą się w ten sposób, że przypada na spółdzielnie:

		w tem z własnością nieruchomości:
kredytowe	3 082	1 697
rolniczo-handlowe	—	—
spożywców	41 161	—
różne	450	—
Razem	<u>44 693</u>	<u>1 697</u>

Urzednicy w liczbie 29.009 dzielą się w ten sposób, że przypada na spółdzielnie

	prywatni	państwowi	razem
kredytowe	3 175	2 840	6 015
rolniczo-handlowe	397	133	530
spożywców	—	20 518	20 518
różne	22	1 924	1 946
			<u>29 009</u>

Inne zawody i niewyszczególnione dzielą się w ten sposób, że przypada na spółdzielnie

	inne	niewyszczególnione
kredytowe	10 274	—
rolniczo-handlowe	394	—
spożywców	24 827	2 262
różne	490	3 585
Razem	<u>35 985</u>	<u>5 847</u>

W sprawozdaniu za rok 1924 przeprowadzono szczegółową statystykę zawodów członków wszystkich typów spółdzielni, stosownie do nowej instrukcji Rady Spółdzielczej. Dawniejsze sprawozdania zawierają bliższe dane tylko co do spółdzielni kredytowych. Zawód członków w spółdzielniach kredytowych w ostatnich dziesięciu latach przedstawia się w procentach, jak następuje:

Rok	Rolnicy %	Przemysłowcy rzemieśln. i kupcy %	różne %	niewyszczególnione %
24	62,39	22,77	14,84	—
23	63,42	22,72	13,22	0,64
22	64,07	21,50	13,60	0,83
21	65,84	20,24	13,53	0,39
20	63,19	19,36	14,53	2,92
19	66,15	19,98	13,87	—
18	65,98	19,77	14,25	—
17	67,08	19,46	13,46	—
16	67,86	10,44	12,70	—
15	68,02	20,21	11,77	—
14	68,63	19,87	11,50	—

Zawód członków w spółdzielniach wszystkich typów przedstawiał się, wzięwszy ogółem, w ostatnich 4 latach, jak następuje:

Rok	Rolnicy %	Przemysł. Rzemieślnicy %	Kupcy %	Robotnicy %	Urzęd. %	Inne zawody %	Niewyszczególn. %
24	40,86	11,55	4,69	16,60	10,77	13,36	2,17
23	37,01	7,54	3,73	11,00	—	—	2,78
22	44,19	8,38	4,08	20,93	—	—	2,80
21	45,45	—	—	—	—	—	4,48

d) Liczba rachunków wkładowych.

Liczba członków bez pożyczek w spółdzielniach kredytowych wynosiła 96.752, t. j. 74,09% ogółu członków tychże spółdzielni. Z powyższej sumy przypada na spółdzielnie z nieograniczoną odpowiedzialnością 84.797, a na spółdzielnie z ograniczoną odpowiedzialnością 11.955. Liczba członków bez pożyczek, aczkolwiek absolutnie znaczna, wszakże w porównaniu do roku zeszłego cofnęła się relatywnie o przeszło 4%, absolutnie o przeszło 15.000, czyli 13%, jak to wykazują następujące liczby procentowe, odnoszące się do ostatnich lat dziesięciu:

Rok	%
24	74,09
23	78,32
22	68,00
21	68,36
20	55,89
19	48,12
18	40,00
17	29,95
16	23,46
15	19,81
14	16,64

d) Liczba rachunków wkładowych.

Liczba rachunków wkładowych w roku sprawozdawczym spadła po raz pierwszy w stopniu bardzo znacznym. Rok 1922 wykazywał pod tym względem maksimum 358.043, w r. 1923 było jeszcze 321.144 rachunków wkładowych. W roku 1924 natomiast już tylko 74.280. Rozwój liczb ostatnich lat dziesięciu był następujący:

Rok	Liczba rachunków wkładowych
24	74 280
23	331 144
22	358 043
21	353 686
20	310 643
19	267 087
18	264 322
17	298 539
16	218 231
15	211 752
14	207 818

e) Wysokość rachunków wkładowych.

Z ogólnej liczby rachunków wkładowych, wynoszącej 74.280, przypada 68.507, czyli 92,23% na rachunki do wysokości 100 złotych. Na wszystkie inne rachunki ponad 100 złotych natomiast tylko 7,77%.

Tak znaczny spadek rachunków wkładowych pochodzi z przerechowania wkładów oszczędnościowych, stosownie do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 roku, skutkiem czego wszelkie rachunki poniżej jednego grosza zgóry odpadły. Rachunków tych było ca. 250 tysięcy. Liczba rachunków wkładowych w ogóle, w szczególności zaś rachunków do 100 złotych, zmniejszyłaby się w stopniu jeszcze znaczniejszym, gdyby odciążono ponadto wszelkie pomniejsze rachunki groszowe lub je złożono na rachunki zbior-

rowe, jak to uczyniły niektóre spółdzielnie. Wobec tego, że w rubryce rachunków najdrobniejszych, figuruje znaczna liczba rachunków martwych, liczyć się trzeba z tem, że w przyszłości, zwłaszcza w następnym roku sprawozdawczym, liczba rachunków wkładowych dozna jeszcze zmniejszenia, zwłaszcza w rubryce do wysokości 100 złotych. Wszakże można przypuścić, że z rachunków najdrobniejszych zawsze jakie 15.000 są żywotne, tak samo jak wszystkie rachunki ponad 100 złotych.

W statystyce wysokości rachunków wkładowych z ustanowieniem złotego można było wrócić do dawniejszego szematu przedwojennego, dzielącego wkłady na 100, 300, 1000 do 10.000 i ponadto marek złotych. Przed wojną na wkłady najdrobniejsze przypadało ca. 25% wszystkich rachunków wkładowych, który to odsetek w pierwszych latach wojennych stale, choć nie-

znacznie, się umniejszał — wykazując mimo dostosowania podziału do dewaluacji marki — cyfry niezmiernie wysokie.

Wobec wielkiej liczby najdrobniejszych rachunków wkładowych zmniejszyć się musiała przeciętna suma wkładu oszczędnościowego. Przed wojną wynosiła ona 1000 marek — obecnie ca. 40 złotych. Po odliczeniu martwych rachunków zwiększyłaby się odpowiednio liczba przeciętna. Z wkładów najwyższych wynosi liczba przeciętna w odniesieniu do wszystkich spółdzielni 4.127 złotych. Liczba rachunków wkładowych, wykazujących najwyższą stopę, wynosi 22.279 — najniższą 22.515. Najniższa stopa procentowa, płacona od wkładów złotych, wynosi w przecięciu 12%, — najwyższa 18%.

Statystyka rachunków wkładowych według wysokości w latach 1924, jako też 1914—1918, przedstawia się, jak następuje:

Rok	Liczba rachunków wkładowych	Z tego przypadło na rachunki wkładowe							Przeciętna wysokość depozytu
		do 100 Zł Mk.	100 — 300 Zł Mk.	300 — 1000 Zł Mk.	1 — 2000 Zł Mk.	2 — 5000 Zł Mk.	5 — 10000 Zł Mk.	ponad 10000 Zł Mk.	
1914	232427	55 806 = 24.01%	43 669 = 18.79%	63 467 = 27.31%	34 427 = 14.81%	25 558 = 11.00%	6 984 = 3.00%	2 516 = 1.08%	1156
1915	240508	54 708 = 22.74%	42 736 = 17.77%	66 369 = 27.59%	36 598 = 15.22%	28 418 = 11.82%	8 465 = 3.52%	3 219 = 1.34%	1273
1916	248762	54 031 = 21.72%	42 264 = 16.99%	67 389 = 27.09%	39 428 = 15.85%	31 742 = 12.76%	9 804 = 3.94%	4 104 = 1.65%	1380
1917	271043	52 905 = 19.52%	42 549 = 15.70%	73 936 = 27.28%	45 536 = 16.80%	38 505 = 14.20%	12 242 = 4.52%	5 370 = 1.98%	1594
1918	301710	52 102 = 17.27%	43 772 = 14.51%	78 173 = 25.91%	55 240 = 18.31%	48 077 = 15.93%	16 666 = 5.52%	7 680 = 2.55%	1815
1924	74280	68 507 = 92.23%	3 373 = 4.54%	1 697 = 2.28%	414 = 0.56%	222 = 0.80%	45 = 0.06%	22 = 0.03%	40*)

Przyjmowanie depozytów i zastawów w spółdzielniach kredytowych.¹⁾

Polskie prawo bankowe (rozporządzenie Prezydenta Rzpltej z dn. 27 grudnia 1924 r.) zawiera przepisy regulujące przyjmowanie depozytów i zastawów w spółdzielniach kredytowych.

Przyjmując papiery wartościowe do depozytu lub na zastaw dla zabezpieczenia udzielonych pożyczek, spółdzielnia obowiązana jest zapisać te papiery do księgi z wyszczególnieniem ich wartości imiennej, numerów oraz innych znamion, odróżniających je od innych papierów tej samej nazwy.

Papiery wartościowe zdeponowane lub zastawione w spółdzielni nie mogą być bez zgody składającego oddane do depozytu innej osobie, ani też zastawione.

Spółdzielnia nie może na podstawie złożonych w niej do depozytu lub na zastaw papierów wartościowych wykonywać przysługującego tym papierom prawa do głosu bez osobnego na to upoważnienia składającego.

¹⁾ Przez depozyt, według terminu w ustawie bankowej ustalonego, należy zrozumieć zdeponowane, wartościowe przedmioty, jak srebro, złoto papiery wartościowe i t. d. Dawniejszy wyraz depozyt oznaczał wyłącznie składane w instytucjach kredytowych pieniądze, obecnie nazwane wkładami.

Zezwolenie na zredeponowanie lub rezastaw¹⁾ papierów wartościowych albo też upoważnienie do wykonywania prawa do głosu, przysługującego tym papierom, winna spółdzielnia otrzymać w formie pisemnej.

Na przyjęte do depozytu lub na zastaw papiery wartościowe obowiązana jest spółdzielnia wydać pokwitowanie z wyszczególnieniem cech, wpisanych do swych ksiąg, a które zostały wyszczególnione wyżej. Spółdzielnia może być zwolniona od wyszczególnienia w pokwitowaniu cech, nie inaczej jednak, niż na podstawie pisemnego oświadczenia depozytariusza lub zastawiającego.

Zastawy ruchome (przedmioty wartościowe, złoto, srebro i t. p.) winny być zapisane w spółdzielni w osobnej księdze sznurowej z wymienniem wysokości pożyczki zastawem zabezpieczonej oraz rodzaju i jakości przyjętych na zastaw przedmiotów.

Zapis powyższy na obszarze b. Kongresówki nadaje spółdzielni prawo poszukiwania zapłaty z rzeczy z przywilejem i pierwszeństwem przed innymi wierzycielami.

W razie niespłacenia w umówionym terminie pożyczki, zabezpieczonej zastawem ruchomym, służy

^{*)} Obliczenie prowizoryczne.

¹⁾ Redepozyt lub rezastaw jest to depozyt lub zastaw, złożony do spółdzielni i zdeponowany lub zastawiony przez nią u osoby innej.

spółdzielni prawo sprzedaży zastawionych przedmiotów przez maklera giełdowego lub przez licytację.

Przed dokonaniem sprzedaży winna spółdzielnia wezwać dłużnika listem poleconym do zaspokojenia swych należności w terminie co najmniej 15-dniowym od daty wysłania wezwania.

Spółdzielnia może przystąpić do sprzedaży zastawu dopiero w razie nieuskkutecznienia przez dłużnika zapłaty w tym terminie.

Sprzedaż zastawu winna nastąpić w przeciągu 15 dni od dnia upływu terminu wyznaczonego przez spółdzielnię do pokrycia należności. Jeżeli zaś sprzedaż w tym terminie nie nastąpiła, spółdzielnia może dokonać również sprzedaży, ale musi uprzednio zaważać ponownie dłużnika do zapłacenia pożyczki w terminie wyżej podanym. Po upływie terminu ponownego zaważania sprzedaż może się odbyć w terminie, wyznaczonym do sprzedaży, która pierwotnie się nie odbyła (15 dni).

Sprzedaż publiczną zastawów ruchomych przeprowadza w okręgu sądu apelacyjnego w Poznaniu i Toruniu, tudzież w górnośląskiej części okręgu sądu apelacyjnego w Katowicach — komornik sądowy lub notariusz; w okręgu sądu apelacyjnego w Krakowie i Lwowie oraz okręgu sądu okręgowego w Cieszynie — urzędnik wyznaczony w tym celu przez władzę administracyjną; w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie, w Lublinie i w Wilnie — komornik sądowy na polecenie właściwego sądu pokoju albo delegat władzy administracyjnej I-ej instancji (starostwa).

Depozyty i zastawy winna spółdzielnia przechowywać ze starannością sumiennego kupca.

J. B.

W sprawie komitetu kredytowego dla banków.

Wobec licznych zapytań wyjaśnia się, że Komitet powyższy pracuje jedynie z niewielką liczbą banków wielkich. Informacja, że udziela pomocy związkom, nie polega na prawdzie. Pomoc, udzielona bankom, ma służyć na wypłatę wypowiedzianych depozytów w takiej tylko mierze, w jakiej banki obowiązkiem wypłaty zadosyćuczynić nie mogą przez ściąganie i likwidowanie udzielonych kredytów. O udzieleniu pomocy w celach dawania nowych kredytów absolutnie nie ma mowy. Nie było też mowy w komitecie o kredytach dla spółdzielni. W ostatnim czasie Ks. Patron Adamski w konferencjach z miarodajnymi osobistościami zwracał kilkakrotnie uwagę na to, iż w spółdzielniach kredyt. podobny zaznacza się popłoch depozentów; o pomocy w tym kierunku jednak nie ma mowy. Komitet bowiem wyczerpał całkowicie przydzielone mu przez rząd fundusze i, jak dotąd, stara się gwałtownie o powiększenie funduszy, by móc najglówniejszym i najzdrowszym bankom udzielić pomocy najwięcej nieodzownej.

Pocztowa Kasa Oszczędności

w okresie od 1. 1. 1924 do 31. 8. 1925.

Działalność P. K. O. obejmuje dwa kierunki organizacji oszczędności społecznej. Pierwszy to

obrót czekowy, ułatwiający życiu gospodarczemu dokonywanie rozrachunków bez użycia banknotów. Drugi kierunek to praca skoncentrowana w obrocie oszczędnościowym. Rezerwę oszczędnościową lokuje P. K. O. częściowo w kredytach gospodarczych.

Obrót czekowy.

Obrót czekowy w porównaniu do obiegu banknotów w r. 1924 od maja do grudnia był następujący:

Ogólny obrót czekowy w milj. zł	Wstos. do obiegu banknotów %	Obrót bezgotówkowy w milj. zł.	Wstos. do obiegu banknotów %
264.6	108.0	136.8	56.0
283.8	82.5	145.6	43.6
322.7	81.9	169.2	42.9
323.7	75.3	172.3	40.1
372.0	80.8	188.9	41.0
512.8	101.9	291.2	57.8
499.8	100.5	269.1	55.1
544.8	99.0	292.1	53.1

Saldo na kontach czekowych na ostatni dzień miesiąca w roku 1924 przedstawiało się w rozwoju swym, jak następuje:

Ostatni dzień miesiąca:	Saldo na obrocie czekowym	Stosunek procentowy do sumy obiegu banknotów
	Złote	%
Maj	28.389.553	11.6
Czerwiec	24.336.724	7.0
Lipiec	26.037.274	6.6
Sierpień	27.482.914	6.3
Wrzesień	30.914.082	6.7
Październik	32.089.191	6.3
Listopad	34.135.094	6.8
Grudzień	37.485.580	6.8

W centrali P. K. O. w Warszawie przyjęto wpłat, dokonano wypłat i przelewów na rachunkach czekowych w ilości 7.987.467 na sumę ogólną mk. 1.061.902.270 milionów i złotych 2.150.601.342,57, w tym obrotów bezgotówkowych dokonano na sumę mk. 599.696.181 milionów i złotych 1.289.210.048,17. Przybyło kont nowych 2.863, zamknięto kont 1354 — ilość uczestników obrotu czekowego w Warszawie w roku sprawozdawczym wzrosła o 1509. Obroty bezgotówkowe wynosiły w okresie do 1 maja 56,3%, od 1 maja do końca roku 59,9% ogólnych obrotów czekowych.

W Oddziale w Katowicach w roku sprawozdawczym otwarto kont 963, zamknięto kont 58, liczba uczestników wzrosła o 905 osób. Ilość dokonanych transakcyj wynosiła 637.356 na sumę mk. 126.059.449 milionów i zł. 318.003.972,89, w tym obroty bezgotówkowe wynosiły mk. 51.968.541 milionów i zł. 158.675.275,71. Obroty bezgotówkowe wynosiły w okresie do 1 maja 41,2%, od 1 maja do 31 grudnia 1924 r. — 49,9% ogólnych obrotów P. K. O.

W Oddziale w Krakowie otwarto kont od dnia 1 marca — 2554, zamknięto 31, liczba uczestników wynosiła 2523. Dokonano operacyj w obrocie czekowym 922.588 na sumę mk. 22.795.287 milj. i zł. 259.129.961,66, w tym obrotów bezgotówkowych dokonano na sumę mk. 3.465.763 milj. i złotych 66.532.709,15. Obroty bezgotówkowe wynosiły

w okresie markowym 15,2% w okresie złotowym — 25,7% ogólnych obrotów P. K. O.

W Oddziale w Poznaniu otwarto w roku sprawozdawczym kont 827, zamknięto — 175, przybyło uczestników 652 osoby. Dokonano operacji 1.419.841 na sumę mk. 193.407.178 milj. i zł. 396.535.545, w tym bezgotówkowych transakcji na sumę mk. 71.083.898 milj. i zł. 150.310.267,39.

Obroty bezgotówkowe wynosiły do 1 maja 36,7%, od 1 maja do końca roku sprawozdawczego 37,9% — ogólnych obrotów czekowych.

Ogółem w roku sprawozdawczym liczba uczestników obrotu czekowego wzrosła o 5.589 osób. W obrocie czekowym dokonano wpłat, wypłat i przelewów w ilości 10.876.459. Przeciętnie jeden uczestnik obrotu czekowego przypada na 630 mieszkańców.

Ogólny obrót czekowy w roku bieżącym wynosił w styczniu 543,3 miliony złotych i podniósł się w sierpniu do 605,3 milionów złotych. Obrót bezgotówkowy z 299,8 do 330,6 milionów złotych. Saldo 40,1 do 46,6 milionów złotych. Liczba kont z 43.945 do 46.178.

Obrót oszczędnościowy.

W roku sprawozdawczym sprawdzono wpłat 75.137, wypłat 68.959. Nowych kont w walucie złotej otwarto 36.529, zamknięto rachunków markowych i złotych 55.851. Ilość kont w ruchu wynosiła 189.234, z 194.757 zapisanymi pozycjami.

Przeciętny wkład na książeczkę oszczędności wynosił w styczniu 61,9 zł, w grudniu 130,7 zł. Największą liczbę uczestników obrotu oszczędnościowego stanowią urzędnicy i wojskowi — 19,2%, następnie rzemieślnicy i robotnicy 15,4%, inteligencja zawodowa 12,1%, młodzież szkolna 7,7%. Największą sumę oszczędności wykazują inteligencja zawodowa 19,5%, rzemieślnicy i robotnicy 15,4%, organizacje społeczne i ekonomiczne 15,3%, urzędnicy i wojskowi 13%.

Obrót złotowy na kontach oszczędnościowych od 31. 1. 1924 do 31. 12. 1924 był następujący:

M i e s i ą c:	Ilość kont oszczędnościowych	Suma oszczędności złote
Styczeń	25.502	1.580.907
Luty	26.081	1.493.172
Marzec	26.407	1.574.824
Kwiecień	26.086	1.842.276
Maj	32.183	2.044.205
Czerwiec	33.018	2.441.419
Lipiec	39.255	3.240.172
Sierpień	46.518	4.252.616
Wrzesień	50.710	4.791.174
Październik	53.954	5.535.933
Listopad	58.004	6.168.138
Grudzień	57.793	7.555.079

Rozwój oszczędności w roku bieżącym od stycznia do sierpnia przedstawiał się, jak następuje:

M i e s i ą c:	Liczba kont oszczędnościowych	Suma wkładów złote
Styczeń	60.843	9.316.212
Luty	63.397	10.671.232
Marzec	65.976	11.876.042
Kwiecień	67.897	13.192.934
Maj	69.849	14.027.207
Czerwiec	71.958	15.022.487
Lipiec	74.204	15.877.032
Sierpień	75.765	15.395.816

Nieznaczny spadek oszczędności w ostatnim miesiącu sprawozdawczym spowodowany był częściowo tylko ogólnymi przyczynami, gdyż ostatni miesiąc lata zwykle jest słaby pod względem ruchu oszczędnościowego.

Lokaty.

Suma gotowizny, gwarantująca płynność lokat, wynosiła na dzień 31. 12. 1924 r. 24 425 705 zł czyli 26,8% ogólnej sumy wkładów czekowych i oszczędnościowych. W papierach publicznych było ulokowane 11 434 018 złotych czyli 25,4%. W kredytach gospodarczych 17 190 035 zł, które zostały podzielone przeważnie na cele państwowe i komunalne, spółdzielnie, rolnictwo i przemysł. W szczególności przypadło na cele państwowe i komunalne, instytucje użyteczności publicznej, kasy oszczędności, oświatę, kulturę i sztukę 34,4%; na przemysł 36,4%, z czego na przemysł rolniczy 12,5%, drobną własność rolną 1,5%; na spółdzielnie 29,2% z czego na

S p ó ł d z i e l n i e	Saldo na 1. I. 1925. złote	Stosunek %
Spożywcze i rolnicze	590.038	3.4
Budowlane	65.000	0.4
Kredytowe	1.093.900	6.4
Urzędnicze i żołnierskie	3.200.860	18.8
Wytwórcze i inne	40.000	0.2
razem:	4.989.798	20.2

Lokaty gwarancyjne, których stan na 1 stycznia b. r. wynosił przeszło 17 milionów, za dzień 1 września b. r. figurują w bilansie w sumie 28 milionów złotych, mimo iż od dnia 1 kwietnia P. K. O. działalność kredytową zawiesiła. Maksymalna suma lokat w b. r. przekraczała 32 miliony zł. Do 1 kwietnia b. r. udzielono rolnictwu znacznych kredytów. Później intensywniejszą uwagę zwrócono na zakup papierów państwowych, których ogólna wartość na 1 sierpnia 1925 r. wynosi z górą 21 milionów zł.

Konferencja informacyjna P. K. O. w Poznaniu.

Celem rozwinięcia współpracy Pocztowej Kasy Oszczędności ze sferami gospodarczymi, odbyła się dnia 19 października 1925 r. w Poznaniu konferencja informacyjno-sprawozdawcza. Program konferencji obejmował:

- 1) Sprawozdanie z działalności P. K. O. do dnia 1 września 1925 r.,
- 2) Dyskusję i wnioski.

W konferencji wzięli udział przedstawiciele Centrali P. K. O. w Warszawie i liczni reprezentanci sfer gospodarczych.

Po zagajeniu zebr. przez p. Dyr. Bieńkowskiego, p. Dura, referent prasowy P. K. O., omówił zadania i cele P. K. O., następnie p. Dyr. Bieńkowski zdał sprawozdanie z działalności P. K. O. z uwzględnieniem obrotów Oddziału Poznańskiego. Sprawę kredytów omówił p. Dyr. Szczudło, wykazując, że suma kredytów, wynosząca najwyżej 32,5 milionów złotych, obniżyła się obecnie na 26,5 milionów. Większych kredytów nie będzie można udzielić w czasie najbliższym.

W dyskusji ze strony przemysłowców i kupców domagano się przyspieszenia i powiększenia akcji kredytowej, jako też obniżenia stopy procentowej kredytów. W szczególności domagano się większych kredytów dla przemysłu drobnego.

W odpowiedzi na wyrażone życzenia i żądania p. Dyr. Szczudło oświadczył, że o rozszerzeniu kredytu obecnie niema mowy. Poznań w przydzielaniu kredytów był mniej uwzględniany ze względu na to, że dzielnica ta bezpośrednio nie miała do walczenia ze skutkami wojny. Kupiectwa w akcji kredytowej nie uwzględniano wprowadzić bezpośrednio, natomiast zasilano znacznie Powiatowe Kasy Oszczędności. P. K. O. w pewnej tylko i bardzo ograniczonej mierze pełnić może funkcje bankowe ze względu na statut i płynność kapitałów.

Na tem zakończono obrady.

Powszechny Kongres Oszczędnościowy.

Dnia 23 września 1925 roku odbyła się w Warszawie konferencja w P. K. O., dotycząca ogólnych zagadnień oszczędnościowych i zwołania Zjazdu oszczędnościowego. Powołany na konferencji Komitet Organizacyjny na pierwszym swem posiedzeniu w dniu 12 października b. r., jak czytamy w „Oszczędności” nr. 23/24, rozważał sprawę nazwy kongresu i uchwalił nadać zjazdowi charakter ogólny, uwzględniający potrzeby wkladców. Stosownie do tego ustalono nazwę Zjazdu na „Powszechny Kongres Oszczędnościowy”. Do Prezydium Komitetu Organizacyjnego weszli pp.: Ks. Patron Adamski, Z. Chmielewski, H. I. Linde, Dr. A. Rząd, Dr. J. K. Steczkowski, R. Wilkoński i Senator J. Zdanowski.

Cel Kongresu, który ma się odbyć na wiosnę roku przyszłego, jest dwojaki. a) nawiązanie ścisłego kontaktu pomiędzy instytucjami oszczędnościowymi, a twórczymi czynnikami rozwoju gospodarczego i wychowania narodowego, oraz opracowanie wytycznych ich współdziałania i b) ustalenie dróg, które zdolne są ułatwić szybki rozwój kapitalizacji.

Program obejmuje ustawodawstwo, organizację i propagandę oszczędności, w szczególności:

I. Podwaliny ekonomiczne oszczędności.

- a) oszczędność gospodarcza,
- b) oszczędność w gospodarce państwowej i samorządowej.

II. Ustawodawstwo i organizacja instytucji oszczędnościowych w Polsce.

- a) ustawowa ochrona kapitałów oszczędnościowych,
- b) ustawowe i organizacyjne potrzeby instytucji oszczędnościowych w Polsce.

III. Potrzeby rozwoju kapitalizacji w Polsce.

- a) rola samorządów w rozbudowie oszczędności pieniężnej,
- b) zadania instytucji kredytowych w rozwoju kapitalizacji.

IV. Organizacja kapitałów polskich zagranicą.

- a) opieka nad oszczędnością emigrantów,
- b) propaganda oszczędności wśród emigrantów.

V. Propaganda oszczędności.

- a) znaczenie wychowawcze oszczędności,
- b) oszczędność w szkole,
- c) metody propagandy, stosowane przez instytucje oszczędnościowe.

VI. Sprawa powołania stałego biura współpracy instytucji oszczędnościowych.

Poszczególne punkty programu Kongresu mogą ulec jeszcze zmianom lub przesunięciom, tem bardziej, iż przygotowanie należyte Kongresu zajmie prawdopodobnie wiele czasu. Dalszą rozbudowę Komitetu Organizacyjnego Kongresu powierzono Prezydium i Sekretariatowi w tym kierunku, aby do Komitetu weszli przedstawiciele centralnych organizacji gospodarczych, społecznych, oświatowych, jako też przedstawiciele prasy.

O spółkach rzemieślniczych*)

Nakładem Spółdzielni Wydawniczej wyszła z druku broszurka pod powyższym tytułem jako odbitka z „Poradnika dla Spółek”, w którym w roku 1919 ukazała się serja artykułów, napisana na ten temat przez Dr. Tadeusza Chylińskiego. Broszurka powstała w czasie przełomowym, gdy wszędzie budziły się jak największe nadzieje także pod względem spółdzielczości. Ówczesne stosunki gospodarcze z tendencją zwyżkową, t. j. przy wielkim popycie towaru a równoczesnym jego braku, tworzyły bardzo korzystne podłoże dla myśli powstania i rozwijania się u nas spółdzielni rzemieślniczych. Wobec sprzyjających okoliczności i korzystnych koniunktur sprawę tego rodzaju spółdzielni propagowały gorliwie sfery rzemieślnicze i spółdzielcze. Z inicjatywy Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu, autor broszury przystąpił do szczegółowego opracowania kwestji spółek rzemieślniczych i na podstawie dotychczasowych doświadczeń u nas w Polsce i w innych krajach przedstawił ogólne znaczenie spółdzielczości w rzemiośle, różne rodzaje spółek rzemieślniczych i warunki ich istnienia i rozwoju. Ze względu na zmiany stosunków gospodarczych i wytworzenie się anormalnych warunków wskutek dewaluacji i inflacji, paraliżujących wszelką akcję spółdzielczą, wydanie broszury należało jednakże odłożyć na później. Obecnie po uzdrowieniu skarbu i pieniążnictwa naszego, gdy wracamy do normalniejszych czasów, broszurka jest więcej aktualną i może spełnić swe zadanie. Zawiera ona liczne uwagi, zasługujące na szczególniejsze podkreślenie. Do nich należy rozdział o rzemieślniczych spółdzielniach kredytowych, o których autor w streszczeniu pisze, jak następuje:

*) Dr. Tadeusz Chyliński, „O Spółkach rzemieślniczych” Odbitka z „Poradnika dla Spółek”. Poznań 1925. Nakładem Spółdzielni Wydawniczej U. Z. S z odp. udziałami w Poznaniu. Czcionkami Drukarni i Księgarni św. Wojciecha.

Do spółdzielni kredytowej może przystąpić jako członek każdy bez wyjątku i bez względu na zawód, do którego należy. Jedynie spółdzielnie kredytowe typu Raiffeisena, łączą w zasadzie tylko rolników, stanowią jednakże pod tym względem wyjątek. Ten sam system pragną zaprowadzić u siebie rzemieślnicy, żądając aby w skład spółki kredytowej, przez nich stworzonej, wchodzili wyłącznie tylko przedstawiciele rzemiosła. Własna spółka kredytowa, zdaniem ich, najlepiej sprosta swemu zadaniu i jedynie może uwzględnić potrzeby rzemieślników.

Pod wpływem takiej argumentacji zakładano spółki kredytowe rzemieślnicze w samym już zaraniu ruchu spółdzielczego. Zginęły one jednak, skoro wierne pozostały zasadzie stanowej, rozwijały się zaś, skoro się jej sprzeniewierzyły. Najjawniej uwydatnił się „separatyzm“ rzemieślniczy przy końcu przeszłego stulecia, zwłaszcza w prowincjach polskich Rzeszy niemieckiej. Powstały tu nie tylko spółki kredytowe czysto rzemieślnicze, ale założony został nawet centralny bank rzemieślniczy w Gdańsku, „Ost- und Westpreussische Gewerksbank zu Danzig“, popierany finansowo przez „Preussische Centralgenossenschaftskasse“ w Berlinie. Jednakże cała akcja rzemieślników skończyła się bardzo niepomyślnie. Wszystkie kasy rzemieślnicze, upadły już po kilku latach, zarywając różne spółki fachowe; w r. 1907 podał się do likwidacji Centralny bank w Gdańsku. Jeszcze dziś spotkać się można z spółkami kredytowymi, które zewnętrznie zaliczyć by można do rzemieślniczych, ale w rzeczywistości nie znajdujemy nigdzie spółek kredytowych czysto rzemieślniczych.

Wobec tego krytyka kwestji spółek kredytowych rzemieślniczych mogłaby się wydać zbyteczną, — doświadczenia, jakie poczyniono, rozstrzygnęły ją całkowicie — niestety negatywnie. Projekt sam jednakże nigdy nie został zarzucony. Zawsze czyni się nowe próby, obecnie może jeszcze intensywniej, aniżeli dawniej. Dlatego nie można pominąć pytania: dlaczego spółki kredytowe rzemieślnicze nie miały dotąd powodzenia?

Nauka łatwo znalazła odpowiedź na to pytanie. Słusznie twierdzono, że spółka kredytowa, składająca się wyłącznie z członków pewnego cechu, należących zatem do jednego zawodu, nosi już w sobie zarodek śmierci. W spółdzielniach takich istnieją okresy, albo wzmoczonej albo wręcz osłabionej działalności. Członkowie w równym czasie zaciągają pożyczki i w równym czasie składają pieniądze. Spółka, doznając równocześnie braku lub obfitości pieniędzy — nie jest w możności wyrównać podaży i popytu pieniędzy.

Lepiej przedstawia się sprawa, jeżeli spółka posiada członków, należących do różnych cechów albo do różnych zawodów rzemieślniczych. Wówczas mogą jedni dopomóc drugim, oddając zbytek kapitału starającym się o pożyczkę. Ale nawet spółki w ten sposób urządzone zawiodły zupełnie z powodu braku solidarności i zawiści konkurencyjnej.

Narazie warunki dla rozwoju spółek kredytowych rzemieślniczych nie zmieniły się. Celem uzyskania kredytu rzemieślnicy koniecznie muszą się łączyć z innymi warstwami społeczeństwa, a więc przystępować do spółek kredytowych, w których są reprezentowane wszystkie zawody.

	SPRAWY BIEŻĄCE.	
--	------------------------	--

1 Do uczestników Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu.

Szanownym Spółdzielniom podajemy do wiadomości, że Bank Polski w Warszawie na skutek naszych długotrwałych starań zgodził się na bezpłatną wymianę większych odcinków akcji Banku Polskiego na mniejsze, to znaczy na sztuki po 100,— zł. Sztuki w drobnych odcinkach znajdują się obecnie w naszym depocie w Banku Związku, Oddział Spółdzielczy.

Poznań, dnia 1 listopada 1925 r.

Patronat.

Szanownym Spółdzielniom ponownie przypominamy, że w myśl przepisów art. 57 Ustawy o Spółdzielniach za rok obrachunkowy 1924 i 1925 wzgl. 1924/25 dla spółdzielni, których rok obrachunkowy kończy się 30 czerwca, na dywidendę od udziałów Walne Zgromadzenie może uchwalić **najwyżej 14%**.

Uchwała ustanawiająca wyższą dywidendę, jako sprzeczna z ustawą, jest nieważna, a pozatem może narazić spółdzielnię na utratę prawa do ulg podatkowych.

Ażeby nie stwarzać trudności, nie należy uchwałać dywidendy od udziałów wyższej ponad 14%.

Poznań, dnia 1 listopada 1925 r.

Patronat.

3 Do uczestników Związku Spółdzielni Polskich w Warszawie.

Regulaminy dla Zarządów i Rad Nadzorczych spółdzielni kredytowych.

W związku z przepisami prawa bankowego (§§ 51—56 i § 59) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r., oraz wymaganiami instrukcji Ministerstwa Skarbu w sprawie koncesji bankowych (patrz „Poradnik Spółdzielni“ nr. 9 z r. b.). Związek Spółdzielni Polskich opracował projekt regulaminów dla Zarządów i Rad Nadzorczych spółdzielni kredytowych.

W projektach tych czynności spółdzielni i obowiązków wynikające z przepisów prawa i zwyczajów bankowych, zostały rozdzielone między Zarządy i Rady Nadzorcze, przyczem zasadą rozdziału jest całkowite wyodrębnienie czynności i obowiązków Zarządów od czynności i obowiązków Rad Nadzorczych. Zakres kompetencji zostawiony Zarządom jest odmienny od zakresu kompetencji Rad Nadzorczych. Tylko o zakładaniu oddziałów i ustanawianiu pełnomocników decyduje Rada Nadzorcza wspólnie z Zarządem.

Statuty jednak, przyjęte przez spółdzielnie według projektów Związku Spółdzielni Polskich (i dawniej Polskiego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Kredytowych) (poza przepisami, regulującymi odrębnie czynności i obowiązki Zarządów i Rad Nadzorczych, zawierają jeszcze przepisy wspólne dla Zarządów i Rad Nadzorczych (§§ 28 do 31 statutu).

Na podstawie tych przepisów następujące sprawy załatwia się na wspólnych zebraniach Zarządów i Rad Nadzorczych:

1) decyzja w sprawie przyjmowania i wyklucze-

nia członków oraz przyjmowanie zgłoszeń na nowe udziały;

- 2) nabywanie i zbywanie nieruchomości;
- 3) określenie najwyższej sumy kredytu udzielonego poszczególnym członkom w granicach oznaczonych przez Walne Zgromadzenie;
- 4) składanie Walnemu Zgromadzeniu projektu użytkowania funduszy specjalnych, które mogą powstać przy podziale zysków;
- 5) zatwierdzanie przepisów, dotyczących czynności Rady Nadzorczej, poszczególnych jej wydziałów oraz Zarządu i całej biurowości spółdzielni;
- 6) przystąpienie do związku rewizyjnego i ośrodka finansowego, oraz występowanie z takowych;
- 7) zakładanie oddziałów spółdzielni;
- 8) oznaczanie rodzaju towarów i papierów procentowych, na które mogą być udzielane pożyczki i które można nabywać na rachunek spółdzielni;
- 9) ustalanie stawek procentowych i prowizyjnych od czynności spółdzielni;
- 10) ustanawianie pełnomocników.

§ 30 statutu określa sposób zwoływania wspólnych zebrań Zarządu i Rady, wyznacza przewodniczącego tych zebrań oraz reguluje tryb zapadania uchwał.

Ponieważ niektóre z przepisów powyższych wchodzi według projektów regulaminu do zakresu kompetencji wyłącznie Rad Nadzorczych (punkty a, b, c, i, d, § 18), przeto celem utrzymania identity przepisów statutu i regulaminu należy przepisy projektu regulaminu uzgodnić z przepisami statutu.

Projekt regulaminu dla Rady Nadzorczej musi uchwalić Rada Nadzorcza, może jednak to zrobić również Walne Zgromadzenie.

Przepisy projektów regulaminów, odnoszące się do udzielania pożyczek członkom Zarządów i Rad Nadzorczych oraz urzędnikom spółdzielni, wynikają z przepisów wspomnianego na wstępie prawa bankowego. Według § 59 tego prawa członkowie Rady, Zarządu i urzędnicy (również dyrektorzy) spółdzielni mogą korzystać z kredytu w spółdzielni jedynie za każdorazowym zezwoleniem Rady.

Wykluczenie udzielania poręczeń ze strony członków Zarządów i Rad Nadzorczych (§ 2 p. E. projektu regulaminu Zarządu oraz § 21 projektu regulaminu Rady Nadzorczej) jest — ze wszechmiar pożądanym, jako gwarancja niezależnienia organów spółdzielni od jej członków i działalności kredytowej.

Bardzo ważne dla spółdzielni obowiązki rewizyjne Rad Nadzorczych określają §§ 9—14 projektu regulaminu.

Obowiązki te zostały szeroko omówione w art. „Obowiązki rewizyjne Rad Nadzorczych w spółdzielniach kredytowych“ w nr. 11 „Poradnika Spółdzielni“ z r. b. Obowiązkom tym winny Rady Nadzorcze najwięcej uwagi poświęcać.

Projekty regulaminów dla Zarządów i Rad Nadzorczych w spółdzielniach kredytowych zostały rozesełane do wszystkich spółdzielni Związku Spółdzielni Polskich.

W a r s z a w a, w listopadzie 1925 r.

Zarząd
Związku Spółdzielni Polskich.

2 Do uczestników Związku Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych we Lwowie.

W czasie od 1 kwietnia b. r. Związek wydał 32 okólniki, których treść poniżej podajemy. Szanowne Spółdzielnie, które odnośnych okólników nie otrzymały zechcą się zwrócić po nie do podpisanego Związku.

Okólnik nr. 18 z dnia 24 marca 1925 r. w sprawie czynności Walnych Zgromadzeń.

Okólnik nr. 19 z dnia 1 kwietnia 1925 r. w sprawie reformy rachunkowości.

Okólnik nr. 20 z dnia 21 kwietnia 1925 r. w sprawie statystyki ruchu Spółdz.

Okólnik nr. 21 z dnia 12 kwietnia 1925 r. w sprawie rozszerzenia zakresu działania Spółdzielni.

Okólnik nr. 22 z dnia 30 kwietnia 1925 r. w sprawie zezwolenia Spółdz. na kasowanie znaczków stempl. na obligacjach i wekslach.

Okólnik nr. 23 z dnia 2 maja 1925 r. w sprawie koncesji Spółdzielni Kredytowych.

Okólnik nr. 24 z dnia 2 maja 1925 r. w sprawie przeliczenia na złote mark. podstaw wymiaru podatku dochodowego na r. 1925.

Okólnik nr. 25 z dnia 6 maja 1925 r. w sprawie Dnia Spółdzielczości w Polsce.

Okólnik nr. 26 z dnia 6 maja 1925 r. do Prezesów Rad Nadzorczych.

Okólnik nr. 27 z dnia 8 maja 1925 r. w sprawie ofert biur buchalteryjnych.

Okólnik nr. 28 z dnia 20 maja 1925 r. w sprawie podatku dochodowego.

Okólnik nr. 29 z dnia 20 maja 1925 r. w sprawie podatku dochodowego.

Okólnik nr. 30 z dnia 2 czerwca 1925 r. w sprawie podatku dochodowego.

Okólnik nr. 31 z dnia 12 czerwca 1925 r. w sprawie podatku dochodowego.

Okólnik nr. 32 z dnia 19 czerwca 1925 r. w sprawie wypełnienia list dysk.

Okólnik nr. 33 z dnia 22 czerwca 1925 r. w sprawie Obchodu Dnia Spółdzielczości.

Okólnik nr. 34 z dnia 19 czerwca 1925 r. w sprawie reglamentacji obrotu dewizami i walutami zagr.

Okólnik nr. 35 z dnia 21 czerwca 1925 r. w sprawie prolongat lokat P. K. O.

Okólnik nr. 36 z dnia 2 lipca 1925 r. w sprawie operacji bankowych.

Okólnik nr. 37 z dnia 4 lipca 1925 r. w sprawie instrukcji dla Komisji kontr. dla badania operacji bankowych Spółdzielni.

Okólnik nr. 38 z dnia 11 lipca 1925 r. w sprawie prowizji inkasowej.

Okólnik nr. 39 z dnia 14 lipca 1925 r. w sprawie bilansów otwarcia i prot. Waln. Zgromadzeń.

Okólnik nr. 40 z dnia 18 sierpnia 1925 r. w sprawie kredytów spółdzielczych.

Okólnik nr. 41 z dnia 22 sierpnia 1925 r. w sprawie restrykcji kredytów nadzwyczajnych, zarządzonych w związku z ogólną sytuacją finansową.

Okólnik nr. 42 z dnia 28 sierpnia 1925 r. w sprawie kredytów redyskontowych.

Okólnik nr. 43 z dnia 25 sierpnia 1925 r. w sprawie uporządkowania działu rejestru członków, deklaracji i udziałów.

Okólnik nr. 44 z dnia 31 sierpnia 1925 r. w sprawie kredyt. dla poszkodowanych wylewami.

Okólnik nr. 45 z dnia 4 września 1925 r. w sprawie broszurki propagującej oszczędność.

Okólnik nr. 46 z dnia 14 września 1925 r. w spr. operacyj bankowych.

Okólnik nr. 47 z dnia 20 września 1925 r. w spr. koncesji ogólnej.

Okólnik nr. 48 z dnia 28 września 1925 r. w spr. inkasa.

Okólnik nr. 49 z dnia 29 września 1925 r. w spr. wkładów oszczędnościowych.

L w ó w, 1 listopada 1925 r.

Związek Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych we Lwowie.

☐ Z naszego ruchu spółdzielczego. ☐

Zrzeszenie Członków Zarządu Spółdzielni Kredytowych.

W sobotę 14 listopada o godz. 12 w południe odbędzie się w Poznaniu w lokalu Resursy Kupieckiej (Esplanada) zebranie członków Zrzeszenia. Na porządku obrad ważne sprawy. O liczne i punktualne przybycie prosi Zarząd.

☐ KSIĄŻKI NADESŁANE. ☐

Jan Wolski. Czy to bajka, czy nie bajka? Warszawa 1925 rok. Wydawnictwo Związku Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej. Stron 169.

Jest to ładna opowiadka o tem, jak powstała, zaczęła się i rozwijała zabawa — oczywiście spółdzielcza. Zapal ogarnął chłopców i dziewczątka — gdy nauczyciel zapoznał dźwiatwę z przewodnią myślą spółdzielczą. Zapomniano o psotach i psikusach. Zarzucono w kął lalki. Chłopcy przestali bawić się w furmanów, żołnierzy i konduktorów. Poco nam ta zabawa na niby — mówili — kiedy mamy zabawę prawdziwą, nie na żarty! My bawimy się tylko w spółdzielnię. Jak się bawić, to się bawić. I autor przesuwa przed oczyma czytelnika żywo i barwnie ciekawe obrazki z życia młodzieży szkolnej i spółdzielni uczniowskiej, opisuje przyszłe ich losy, składnicę Związku Spółdzielni Młodzieży, mówi o Centralnym Polskim Związku Spółdzielni Młodzieży, o kolonjach związkowych i o różnych bardzo ciekawych sprawach, spółdzielczych. Na koniec pyta: Czy to bajka, czy nie bajka? Myślcie sobie, jak tam chcecie..... a ja przecież wam powiadam, że tak musi być na świecie!.....

Książkę powyższą, ozdobioną licznymi ilustracjami, wydaną bardzo starannie, polecieć można jako bardzo pożyteczną i pouczającą lekturę spółdzielczą dla dorastającej młodzieży szkolnej. Nadaje się ona znakomicie na podarek gwiazdkowy i przyczynić się może do pozyskania dla myśli spółdzielczej młodych serc i główek.

Skorowidz banków, kas oszczędności i spółdzielni kredytowych w Polsce. Stan z dnia 1 września 1925. Rocznik III. opracował Stefan Stanisław Kwiatkowski. Lwów, 1925, z Drukarni Akcyjnej Wydawniczej pod zarządem J. Płockiego. Stron 97.

Skorowidz powyższy, znacznie rozszerzony w porównaniu do rocznika poprzedniego, posiada 2000 adresów i najpotrzebniejsze objaśnienia. Dla

tego może on spełnić swe zadanie przy różnych czynnościach w bankach, kasach oszczędności, spółdzielniach kredytowych, a także wielkich przedsiębiorstwach handlowych i przemysłowych. W wydaniu obecnem został uwzględniony dział kas oszczędności, dział banków otrzymał cztery nowe części informacyjne, a dział spółdzielni powiększył się o te, które należą do Związku Rewizyjnego Żydowskich Towarzystw Spółdzielczych w Warszawie i Krajowego Sojuszu Rewizyjnego Ruskich Towarzystw Spółdzielczych we Lwowie. Daty podane opierają się na stanie z dnia 1 września 1925 r.

Rocznik Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Poznaniu za rok 1924. Poznań 1925. Nakładem Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Poznaniu. Czcionkami Drukarni „Poradnika Gospodarskiego“. Stron 132.

Rocznik Wielkopolskiej Izby Rolniczej zawiera sprawozdanie poszczególnych wydziałów: ekonomicznego, szkolnictwa rolniczego, leśnictwa, hodowli inwentarza, nasiennego, produkcji rolnej, ksiązkowości rolniczej, budownictwa wiejskiego, stacji doświadczalnej, folwarku doświadczalnego w Pętowie, szkoły ogrodniczej w Koźminie, wydziału wydawniczego.

Sprawozdanie z działalności wydziału w zakresie ekonomji i ogólnej polityki gospodarczej ujęte zostało łącznie z ogólnem sprawozdaniem, dotyczącem stosunków gospodarczych, w ramach których kształtowały się stosunki rolnicze województwa w ciągu ubiegłego roku. Sprawozdanie to odnosi się do powierzchni upraw i wyniku żniw, ruchu cen zbóż i inwentarza, spraw celnych, ciężarów produkcji rolniczej, spraw kolejowych, transaktyw handlowych i obrotów towarowych z zagranicą, projektów w zakresie ustawodawstwa rolnego.

Sprawozdanie organizacji małorolnej zawiera dane, odnoszące się do Związku Poznańskich Kółek Rolniczych. Związek liczy 494 Kółka Rolnicze, członków 19.236, podzielonych na 49 wicepatronatów. Zebrania Kółek odbywają się przeważnie miesięcznie. Ogółem odbyło się 5.800 zebrań. Wśród prezesów przy końcu roku sprawozdawczego było 220 ziemian, 121 księży, 126 włościan, pozatem innych 21. Personel nauczycielski szkół rolniczych Wielkopolskiej Izby Rolniczej wygłosił na zebraniach Kółek względnie na kursach 235 wykładów.

Związek Kółek Włościanek liczył 71 Kółek, członków przeszło 3000.

Wydziałowi Wydawniczemu podlegają redakcja i administracja „Poradnika Gospodarskiego“, urzędowego organu Wielkopolskiej Izby Rolniczej i Związku Poznańskich Kółek Rolniczych, drukarnia, introligatornia i rolnicza księgarnia nakładowa.

☐ PRZEGLĄD CZASOPISM. ☐

Czasopismo Spółdzielni Rolniczych. Organ Zjednoczenia Związków Spółdzielni Rolniczych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie.

Nr. 29 z dnia 20 października 1925 r.

Treść: Rozważania. — W sprawie działalności handlowej kas. — Kiedy się spełnią słowa

wieszca. — Szkolne Kasy Oszczędności. — Wykształcenie spółdzielców. — Spółdzielcze zbiornice jaj. — Obora spółdzielcza. — Korespondencje. — Z naszego ruchu. — Wiadomości różne. — Z piśmiennictwa. — Sprawozdanie targowe. — Rejestr Spółdzielni.

„Oszczędność“, Tygodnik poświęcony sprawie organizacji oszczędności w Polsce.

Treść numeru 23-24 z dnia 12 października 1925 r.

Powszechny kongres oszczędnościowy. — Pravidawstwo czekowe. — Kredyt i banki w Niemczech. — Projekt ustawy o spółdzielniach. — Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie kas szkolnych. — Oszczędność a kredyt. — Kultura spożycia. — Technika propagandy. — Zasady i metody propagandy oszczędności wśród ludności miejskiej. — Kronika gospodarza i skarbowa.

Treść numeru 25 z dnia 25 października 1925 r.

Zasada i metody propagandy oszczędności wśród ludności wiejskiej: — Godło „Radło“. — Godło „Oszczędność — mistrzynią życia“. — Co-

dło „Viribus Unitis“. — Parę uwag. — Stan oszczędności we Włoszech. — Kronika gospodarza i skarbowa.

ZMIANA OSÓB.

Bank Ludowy w Więcborku. Do Zarządu Spółdzielni powołała Rada Nadzorcza na 1-go członka p. Walerjana Zalesskiego.

Rolnik w Wolsztynie. Z dniem 1 października br. wystąpił z Zarządu Spółdzielni p. Jan Michalski z Wolsztyna, a na jego miejsce wstąpił p. Wankowski z Poznania.

Rolnik w Sępólnie. W miejsce ustępującego II członka Zarządu p. Sobierajczyka wybrała Rada Nadzorcza w dniu 30 września br. p. Marjana Słabeckiego.

Bank Ludowy w Zbąszyniu. W miejsce ustępującego p. Franciszka Smulkowskiego na członka Zarządu powołano p. Aleksandra Wierzejewskiego.

Bank Ludowy w Międzychodzie. Uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 18 sierpnia b. r. na członka Zarządu wybranym został p. Wojciech Poczekaj z Międzychodu.

Rolnik w Nowemieście. W miejsce ustępującego p. Raszewskiego, w dniu 22 września br. prezesem Rady Nadzorczej wybranym został Ks. proboszcz Stanisław Zabrocki z Niem. Brzozia, pow. lubawski.

Bank Spółdzielczy w Uniejowie. Ze Zarządu ustąpił p. Jarnowski Zygmunt, na jego miejsce wybrano p. Rekusa Cezarego.

Spółdzielnie, należące do jednego z poniżej podanych Związków, winny skierowywać swe korespondencje do odnośnego Związku pod adresem:

1
Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych, T. z.
w Poznaniu, Pl. Wolności 18.
Tel 2056, 2183, 2184, 4321.
Konto czek.: Rk. P.K.O. nr. 200744.
Przesyłki adresować należy:
Patronat, Poznań,
Skryzka Poczтовая 280.

2
Związek Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych we Lwowie,
ulica Jagiellońska 1,
Telefon 15-68.
Rk. P. K. O. 148-802.
Oddział Związku w Krakowie.
Rynek główny 6, 2 schody, II p.

3
Związek Spółdzielni Polskich w Warszawie
ulica Jasna 8, m. 8, III p.
Telefon 109-02.
Konto czekowe: Rk. P. K. O 190.
Oddział Związku Spółdzielni Polskich w Wilnie
ul. Mickiewicza 1.

4
Związek Rewizyjny Spółdzielni Kółek Rolniczych w Krakowie
Oddział Kraków, Wisła 8.
Telefon 33-87.
Oddział (Przydyj) Lwów
Mickiewicza 26. Tel. 32-41.

OGŁOSZENIA.

REJESTR SPÓŁDZIELNI.

3 Do rejestru spółdzielni Sądu Okręgowego w Kaliszu, wciągnięto w dniu 11 września 1925 r. pod Nr. 61 „Bank Ludowy w Koninie, spółdzielnia z odpowiedzialnością nieograniczoną“, jak następuje: Udział podwyższono do 100 zł; wpłaty roczne na udział winny wynosić nie mniej, jak 10 złotych rocznie.

1 W tutejszym rejestrze spółdzielczym zapisano pod nr. 8 odnośnie do Banku Ludowego, spółdzielnia zapisana z nieograniczoną odpowiedzialnością w Sępólnie, że książkowy Władysław Gołembiewski w Sępólnie wystąpił z zarządu a w miejsce tegoż wybrano do zarządu książkowego Franciszka Kalinowskiego.

Sępólno, dnia 19. września 1925.

Sąd Powiatowy.

Firm. 80/25

Spółdz. 14

2 W rejestrze spółdzielni należy przy firmie: „Towarzystwo zaliczkowe w Brzostku spółdzielnia zarejestrowana z nieograniczoną poręką“ wpisać, że uchwałą Walnego Zgromadzenia członków powzięto na dniu 16 kwietnia 1925 w Brzostku zmianę statutu jak następuje:

W § 1. słowo „poręką“ zastąpić słowem „odpowiedzialnością“.

W § 2. statutu wykreślić zdanie zaczynające się od słów „Przedmiotem spółdzielni jest itd. aż do końca, a w miejsce tego wpisać następujące zdanie: „Przedmiotem spółdzielni są następujące czynności:

a) udzielanie członkom kredytu osobistego (pożyczki skrytowe, dyskont weksli, rachunki bieżące zabezpieczone).

b) przyjmowanie wkładów pieniężnych z prawem wydawania dowodów wkładowych imiennych.

c) wydawanie przekazów, czeków i akredytyw, oraz dokonywanie wypłat w granicach Państwa.

d) kupno i sprzedaż na rachunek własny, oraz na rachunek osób trzecich papierów procentowych państwowych i samorządowych, listów zastawnych, akcji central gospodarczych i przedsiębiorstw organizowanych przez spółdzielnie i centrale gospodarcze, oraz akcji Banku Polskiego.

e) odbiór wpłat na rachunek osób trzecich.

f) przyjmowanie subskrypcji na pożyczki państwowe i komunalne oraz na akcje przedsiębiorstw, o których mowa w punkcie d) niniejszego zdania.

g) zastępstwa czynności na rzecz Banku Polskiego i Banków państwowych.

h) przyjmowanie do depozytu papierów wartościowych i innych walorów oraz wynajmowanie kasetek zabezpieczonych.

W § 12. zamiast „udział wynosi 1 000 Mk.” wpisać „udział wynosi 10 złotych”, nadto wykreślić z tego paragrafu następujące zdanie: „nie wolno członkowi deklarować nowych udziałów przed wpłaceniem poprzednio deklarowanych”.

W § 16 słowa „trzech zastępców”, — zastąpić słowami „dwóch zastępców” oraz wykreślić dopisane na końcu tego paragrafu zdanie, które brzmi „Wybór członków Dyrekcji podlega zatwierdzeniu Walnego Zgromadzenia”.

§ 23. Paragraf ten brzmiał: „Członkowie Dyrekcji mogą być za przekroczenie swych obowiązków od urzędowania czasowo lub stale usunięci uchwałą Rady Nadzorczej zatwierdzoną przez Walne Zgromadzenie” — obecnie ma brzmieć: „Członkowie Dyrekcji mogą być za przekroczenie swych obowiązków od urzędowania czasowo lub stale usunięci uchwałą Rady Nadzorczej. Członkom Dyrekcji przysługuje prawo odwołania się do Walnego Zgromadzenia”, dalsza część § 23 zostaje bez zmiany.

W § 26 w miejsce dotychczasowych słów: „dziewięciu zastępców” — wpisać: „trzech zastępców” — i zamiast „lat trzech” — wpisać — „lat sześciu”.

§ 27. który brzmiał: „Z Rady Nadzorczej ustępuje co roku jedna trzecia część członków, a to w pierwszych dwóch latach oznaczonych losiem po upływie trzech lat ustępują ci, którzy lat trzy urzędowali. Na miejsce ustępujących wstępują nowi członkowie wyborem uzupełniającym wskazani. Ponowny wybór tych samych osób jest dozwolony. W ten sam sposób ustępują zastępcy. Mandat członka Rady Nadzorczej trwa od Walnego Zgromadzenia, na którym wyboru dokonano, aż do Walnego Zgromadzenia w tym roku, w którym urzędowanie jego wskutek wylosowania lub ustąpienia się kończy. Odwołanie członków Rady Nadzorczej itd.” — obecnie będzie brzmiało: Z Rady Nadzorczej ustępuje co dwa lata jedna trzecia część członków, a to po pierwszych dwóch latach ustępuje przez losowanie trzech członków, po upływie drugiego dwulecia trzech następnych, losowanych z pomiędzy pozostałych sześciu członków, a po upływie trzeciego dwulecia ustępują ci, którzy lat sześć urzędowali. Na miejsce ustępujących wstępują nowi członkowie wyborem uzupełniającym wskazani. Ponowny wybór tych samych osób jest dozwolony. W ten sam sposób ustępują zastępcy. Odwołanie członków Rady Nadzorczej — itd.” Odstęp zaczynający się od słów: „Odwołanie Rady Nadzorczej itd.”, pozostaje bez zmiany.

W § 28 słowa „co rok” — zastąpić słowami „co dwa lata”, — zresztą cały paragraf zostaje bez zmiany.

§ 41. W ustępie pod 1). opuścić dopisane słowa: „oraz zatwierdzenie wyboru Dyrekcji”, wobec czego pierwszy punkt tego paragrafu będzie brzmiał: „Wybór i odwołanie członków Rady Nadzorczej”, zresztą cały § 41 statutu zostaje bez zmiany.

§§ 43, 45 i 46 statutu zostają uzupełnione przez dopisanie do każdego z tych paragrafów jednego zdania, a mianowicie w § 43 statutu dopisuje się następujące zdanie: „Wartość ksiązkową nieruchomości Spółdzielni amortyzować będzie co roku 2%, zaś ruchomości 5% rocznie”.

W § 45 dopisuje się zdanie: „Fundusz zapasowy jest niepodzielny między członków”.

W § 46 statutu dopisuje się zdanie: „Rezerwy Spółdzielni są niepodzielne między członków”.

W § 47 w punkcie pod a) po słowach: „24% czystego zysku” — wpisać „tudzież czyste nadwyżki z obrotu z nieczłonkami”.

Punkt a) § 47 będzie brzmiał: „a) 25% czystego zysku tudzież czyste nadwyżki z obrotu z nieczłonkami przypada na fundusz zapasowy. Dopóki nie osiągnie wysokości równej sumie deklarowanych udziałów, po uzy-

skaniu tej granicy tylko 10% czystego zysku przypadnie na powyższy cel.

Jasło, dnia 15 czerwca 1925.

Sąd okręgowy jako handlowy oddział IV.

1) W rejestrze spółdzielni pod Nr. 7 Bank Ludowy w Bninie zapisano, że uchwałą Walnego Zgromadzenia z dnia 23 czerwca 1925 r. zmieniono przepisy obowiązującego statutu a w szczególności § 11-ty w tym kierunku, że udział członka wynosi 500 zł, zaś wpłata roczna na udział najmniej 10 złotych i § 12-ty w tym kierunku, że wstępne wynosi 5,00 złotych.

Śrem, dnia 20 września 1925 r.

Sąd Powiatowy.

1) W naszym rejestrze pod nr. 2 odnośnie do Spółdzielni Kredytowej z odpowiedzialnością nieograniczoną w Dolsku zapisano, że uchwałą Walnego Zgromadzenia z dnia 2 maja 1925 r. zmieniono § 11 statutu w tym kierunku, że udział wynosić ma 500 złotych. Każdy członek płaci na udział rocznie przynajmniej 2 złote. Wyższe wpłaty przechodzą na rok bieżący. Przystępujący członek płaci nadal 3 złote wstępne, które przekazuje się do funduszu zasobowego (§ 12). Odnośnie zaś do § 48 postanowiono, że dywidenda ma się liczyć od 1 następnego miesiąca i od pełnych dziesiątek. Wreszcie § 50 statutu zmieniono o tyle, że organami Spółdzielni są: „Poradnik Gospodarczy” i „Poradnik Spółdzielni” w Poznaniu.

Śrem, dnia 7 października 1925 r.

Sąd Powiatowy.

1) W naszym rejestrze spółdzielni pod nr. 20 odnośnie do Spółdzielni Bank Ludowy, spółdzielnia z nieograniczoną odpowiedzialnością w Chwałkowie zapisano, iż na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia 15 kwietnia 1925 r. §§ 11 i 12 statutu zmieniono w tym kierunku, że udział członka wynosi 500 złotych, każdy członek płaci rocznie na udział przynajmniej 10 złotych. Przystępujący członek płaci 5 zł.

Śrem, dnia 27 lipca 1925 r.

Sąd Powiatowy.

1) W naszym rejestrze spółdzielni do nr. 12 przy firmie Kasa Pożyczkowa i Oszczędności w Książu zapisano, że uchwałą Walnego Zgromadzenia z dnia 14 marca 1925 r. zmieniono statut w §§ 11 i 12 o tyle, że uchwalono podwyższyć udział na 300 złotych, roczną wpłatę na udział na 10 złotych, wstępne zaś na 3 złote.

Śrem, dnia 30 lipca 1925.

Sąd Powiatowy.

1) W naszym rejestrze spółdzielni pod nr. 24 odnośnie do Spółdzielni zakupu i sprzedaży skór surowych i odpadków w Śremie zapisano, iż na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia 15 lipca 1925, § 5 statutu zmieniono w tym kierunku, że udział członka wynosi 20 złotych, płatne pierwsza połowa do końca roku obrachunkowego, druga połowa do końca następnego roku obrachunkowego. Udziały wpłacone do 1 sierpnia każdego roku partycypują w zyskach za cały rok bieżący. Wstępne wynosi od pierwszego udziału 5 złotych, od każdego dalszego 3 złote. Ogłoszenie Spółdzielni umieszcza się w „Poradniku Spółdzielni” Poznań.

Śrem, dnia 27 lipca 1925 r.

Sąd Powiatowy.

1) W rejestrze spółdzielni pod nr. 11 „Spółdzielnia Mieszkańcowa Urzędników” z ogr. odp. w Rawiczu zapisano dziś, że Michał Nowacki wystąpił z Zarządu, a w jego miejsce został wybrany jako członek Zarządu podsekretarz sądowy Jakób Łabęda z Rawicza.

Rawicz, dnia 5 września 1925.

Sąd Powiatowy.

3) Do rejestru spółdzielni Sądu Okręgowego w Białej-Podlaskiej w dn. 9 października 1925 r. pod Nr. 6, jako 5-ty wpis firmy „Podlaski Bank Spółdzielczy z nieograniczoną odpowiedzialnością, Centrala Związku Spółdzielni Kredytowych Podlasia w Białej-Podlaskiej” wciągnięto: Powołany nowy zarząd w składzie: 1. Henryk Próchnicki, 2. Józef Tajchert. 3. Piotr Krasucki, 4. Tadeusz Pyszyński, 5. Walerjan Soroko i 6. Cyprjan Węgliński. Dyrektorem jest Aleksander Hindemith.

**Wydział Rejestru Handlowego
Sądu Okręgowego w Białej-Podl.**

Firm. 123/25.

Spółdz. 15.

2 W rejestrze spółdzielni wpisać należy przy firmie „Towarzystwo Zaliczkowe Pomoc” w Dębowcu, spółdzielnia zarejestrowana z ograniczoną odpowiedzialnością” co następuje:
Zwyczajne Walne Zgromadzenie członków Spółdzielni odbyte w Dębowcu, dnia 25 lipca 1925 uchwaliło następujące zmiany statutu:

w § 1. zamiast wyrazów: „Spółdzielnia zarejestrowana z ograniczoną odpowiedzialnością, wstawia się wyrazy: „Spółdzielnia zarejestrowana z nieograniczoną odpowiedzialnością.

W § 2. w miejsce ustępu zaczynającego się „Przedmiotem Spółdzielni jest” do końca tego artykułu, a więc ustępu a) b) c) d) e) f) opuszcza się, a w miejsce tego wstawia się następujący ustęp: „Przedmiotem spółdzielni są: a) udzielenie członkom kredytu osobistego (pożyczki skrytowe, dyskonto weksli, rachunki bieżące zabezpieczone), b) przyjmowanie wkładów pieniędzy z prawem wydawania dowodów wkładkowych imiennych, c) wydawanie przekazów, czeków i akredytyw, oraz dokonywanie wypłat w granicach Państwa, d) kupno i sprzedaż na rachunek własny, oraz na rachunek osób trzecich, papierów procentowych, państwowych i przedsiębiorstw organizowanych przez spółdzielnie, ich związki lub centrale gospodarcze, oraz akcji Banku Polskiego, e) odbiór zapłat na rachunek osób trzecich, f) przyjmowanie subskrypcji na pożyczki Państwowe i komunalne, oraz na akcje przedsiębiorstw, o których mowa w punkcie d) niniejszego zdania, g) zastępstwo czynności na rzecz Banku Polskiego i Banków Państwowych, h) przyjmowanie do depozytu papierów wartościowych i innych walorów, oraz wynajmowanie kasetek zabezpieczonych.

W § 4. (ustęp d) po słowie „Ponadto” opuszcza się całą resztę zdania, a w miejsce jego wstawia się „całym swoim majątkiem”.

W § 12. w odstępie pierwszym wykreśla się słowa „w ciągu jednego roku” i zdanie „nie wolno członkowi deklarować nowych udziałów przed zapłaceniem poprzednio deklarowanych”.

W § 43 na końcu dodaje się następujący ustęp „wartość książkową nieruchomości spółdzielnia będzie amortyzować co roku 2% zaś ruchomości 5% rocznie”.

W § 45 na końcu dodaje się ustęp „fundusz zapasowy jest niepodzielny między członków”.

W § 46 na końcu dodaje się ustęp „Rezerwy Spółdzielni są niepodzielne między członków”.

W § 47 po słowach „25% czystego zysku” dodaje się ustęp „tudzież czyste nadwyżki obrotu z nieczłonkami”.

Ja s ło, dnia 19 września 1925.

Sąd okręgowy jako handlowy, oddział IV.

3 Do rejestru spółdzielni Sądu Okręgowego w Kaliszu wciągnięto w dniu 8 października 1925 r. pod Nr. 65. „Bank Udziałowy w Zduńskiej Woli, Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością”, jak następuje: Udział został podwyższony do 50 złotych. Termin dopłaty określony został do 1 sierpnia 1925 r.

WALNE ZGROMADZENIA.

2 Walne Zgromadzenie

Towarzystwa Zaliczkowego w Krościenku nad Dunajcem Spółdzielni zarejstr. z ogran. odpow.

odbędzie się dnia 14. listopada 1925. r. w lokalu Spółdzielni przy ulicy Jagiellońskiej L. 188 o godzinie 3. popołudniu, a w razie braku kompletu o godzinie 4. popołudniu w tym samym lokalu i z tym samym porządkiem dziennym.

Porządek dzienny:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
2. Odczytanie sprawozdania z lustracji przeprowadzonej przez delegata z ramienia Związku Stowarzyszeń Zarobk. i Gosp. we Lwowie.
3. Sprawozdanie Dyrekcji z czynności i rachunków za rok 1924.
4. Przedłożenie bilansu otwarcia w złotych na rok 1925.
5. Sprawozdanie Rady nadzorczej z czynności nadzoru w przedmiocie sprawozdania dyrekcji i w przedmiocie bilansu otwarcia w złotych na rok 1925, tudzież

wniosek co do udzielenia Dyrekcji absolutorjum za rok 1924 i zatwierdzenie bilansu otwarcia na r. 1925.

6. Oznaczenie granicy najwyższej sumy kredytu dla jednego członka Spółdzielni.
7. Wybór czterech członków Rady Nadz. w miejsce ustępujących.
8. Wybór trzech członków Dyrekcji i trzech zastępców tychże na lat 3.
9. Wnioski członków.

Krościenko nad Dunajcem, dnia 26 października 1925.

Rada Nadzorcza:

Kazimierz Bogdański, sekr. Ks. Jan Bączyński, prez.

1 Walne Zgromadzenie

niziej podpisanej Spółdzielni odbędzie się w niedzielę dnia 8 listopada 1925 r. o godz. 13-tej w lokalu Spółdzielni w Borzyszkowach.

Porządek obrad:

1. Zagajenie i wybór Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia.
2. Przedłożenie sprawozdania rewizora Związkowego i uchwały Zarządu i Rady Nadz. oraz powzięcie odpowiedniej uchwały.
3. Sprawozdanie Zarządu i R. N. z czynności za rok 1924.
4. Zatwierdzenie bilansu, udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
5. Podział zysków.
6. Przedłożenie bilansu otwarcia w złotych per 1. 1. 1925 i przyjęcie tegoż.
7. Wybór trzech członków Rady Nadzorczej.
8. Wnioski bez uchwał.

Sprawozdanie, bilans, rachunek zysków i strat za rok 1924, wyłożone są od dziś w lokalu bankowym.

Borzyszkowy, dnia 4 października 1925 r.

Bank Ludowy w Borzyszkowach
Spółdzielnia z nieogr. odp.

Rada Nadzorcza:

Franciszek Reszka, prezes.

1 Walne Zgromadzenie

Członków „Zgody” Spółdz. Spożywców zap. z odp. ograniczoną w Inowrocławiu

odbędzie się w niedzielę, dnia 8. listopada 1925 r. o godz 2 po poł. w Ochronce przy ul. Poznańskiej.

Porządek obrad:

1. Rozpoczęcie i utworzenie biura.
2. Sprawozdanie: a) Zarządu z czynności za rok 1924/25.
b) Rady Nadzorczej.
c) Komisji Rewizyjnej.
3. Przyjęcie bilansu, R-ku strat i zysków, oraz udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
4. Podział czystej nadwyżki.
5. Wybór 3 członków Rady Nadzorczej.
6. Ustalenie wynagrodzenia Rady Nadzorczej.
7. Wolne głosy.

Roczne sprawozdanie, bilans oraz rachunek strat i zysków są wyłożone do przejrzania w wszystkich filjach.

Wstęp dozwolony za okazaniem legitymacji wzgl. książeczki udziałowej.

„Zgoda” w Inowrocławiu

Spółdzielnia Spożywców zap. z odpow. ogr.

Rada Nadzorcza:

Dyr. W e y m a n, prezes.

2 Walne Zgromadzenie

Towarzystwa Zaliczkowego Urzędników Pocztywowych, Spółdzielni zarejstr. z ograniczoną poręką odbędzie się dnia 14 listopada 1925 o godzinie 6 wieczór w Sali Dyrekcji Pocht i Telegr. pl. Smolki 3 I. p. z następującym porządkiem dziennym:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
2. Sprawozdanie Dyrekcji z rachunków i czynności za rok 1923 i 1924.
3. Sprawozdanie Rady Nadzorczej z czynności i kontroli.
4. Zatwierdzenie bilansu otwarcia w złotych na rok 1925 i waloryzacji wkładek oszczędności i udziałów.

5. Zmiana §§ 12, 50 i 57 statutu.
6. Oznaczenie najwyższego obciążania Spółdzielni i najwyższego kredytu dla jednego członka.
7. Wybór 8 członków Rady Nadzorczej.
8. Wnioski członków.

W razie braku kompletu odbędzie się Walne Zgromadzenie tego samego dnia o godzinie 7 wieczór bez względu na ilość obecnych członków.

L w ó w, dnia 5 października 1925.

Kazimierz Łaski, prezes. Edward Brudniak, ękr.

31 Zarząd Spółdzielczego Banku Kredytowego w Olkuszu

zawiadamia p. p. Członków tegoż Banku, że na podstawie § 21 p. 9 i § 36 Statutu, odbędzie się w dniu 5 listopada 1925 roku o godzinie 3 po południu, w lokalu własnym

Zwyczajne Ogólne Zebranie

z następującym porządkiem dziennym:

1. Wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia.
2. Sprawozdanie z rewizji Związkowej.
3. Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z czynności za rok 1924, przyjęcie bilansu; udzielenie powitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej; podział zysku.
4. Przedłożenie bilansu otwarcia w złotych per 1. 1. 1925 r. i przyjęcie tegoż.
5. Budżet na rok 1925.
6. Zmiany §§ 1, 4, 9, 10, 11, 23 i 38.
7. Ustalenie wysokości kredytu dla pojedynczego dłużnika.
8. Ustalenie wysokości wpisowego.
9. Zatwierdzenie regulaminu dla Rady Nadzorczej.
10. Wybór nowych członków Rady Nadzorczej na miejsce ustępujących.
11. Wolne wnioski.

U w a g a: Walne Zgromadzenie jest prawomocne do uchwał bez względu na ilość obecnych członków.

Zarząd Spółdzielczego Banku Kredytowego w Olkuszu.

BILANSE.

1 Spółdz. Spoż. „Piast” w Kruszwicy.

Bilans z dnia 30 czerwca 1924 r.

zł	Aktywa	Pasywa	zł
345,12	Kasa	Udziały członków	90,89
23,78	Banki	Fundusz zasobowy	421,62
185,71	Akcje	Rezerwa specjalna	1,15
7 116,98	Towary	Fundusz emerytalny	—,28
—,02	Dłużnicy	Banki	1 627,79
240,60	Piekarnia	Rabat nieodebr.	7,20
1,—	Ruchomości	Nieodebrana dywid.	—,67
1,—	Inwentarz	Pozycje przechodnie	2 460,48
41,90	Nieruchomości	Czysta nadwyżka	3 352,03
<u>7 962,11</u>			<u>7 962,11</u>

Bilans z dnia 1 lipca 1924 r.

zł	Aktywa	Pasywa	zł
345,12	Kasa	Udziały członków	6 568,24
23,78	Banki	Fundusz zasobowy	957,17
220,—	Akcje	Rezerwa specjalna	226,12
6 466,73	Towary	Fundusz emerytalny	10,—
770,04	Towary w filje	Fundusz rezerwowy z konta cukru	645,48
—,02	Dłużnicy	Wierzyciele	1 627,79
654,59	Inwentarz	Pozycje przechodnie	1 815,—
190,15	Ruchomości	Rabat z ub. roku	7,20
10 812,97	Nieruchomości	Dywidenda	—,67
		Hipoteki	4 944,30
		Do dysp. Waln. Zgr.	2 481,43
<u>19 283,40</u>			<u>19 283,40</u>

Spółdzielnia Spożywców „Piast” Sp. z. z o. odp. w Kruszwicy

A. Nowak.

H. Fedkowicz.

1 Zgoda w Czarnkowie Bilans z dnia 30 czerwca 1924 r.

zł	Aktywa	Pasywa	zł
152,07	Kasa	Udziały członków	71,78
222,79	Papiery wart.	Fundusz zasobowy	814,74
10 686,37	Towary	Rezerwa specjalna	5,92
385,87	Dłużnicy	Fundusz emerytalny	0,27
34,96	Ruchomości	„ budowlany	4,44
		Weksle	1 750,—
		Banki	391,94
		Wierzyciele	1 483,97
		Rach. przechodni	1 657,—
		Zyski	5 302,—
<u>11 462,06</u>			<u>11 462,06</u>

Bilans z dnia 1 lipca 1924 r.

zł	Aktywa	Pasywa	zł
152,07	Kasa	Udziały członków	4 907,82
612,—	Pap. wartościowe	Fundusz zasobowy	944,52
10 686,37	Towary	Rezerwa specjalna	605,—
385,87	Dłużnicy	Fundusz budowlany	160,—
287,—	Ruchomości	„ emerytalny	10,—
		Weksle	1 750,—
		Banki	391,94
		Wierzyciele	1 483,97
		Rach. przechodni	1 657,—
		Do dysp. Waln. Zgrom.	213,06
<u>12 123,31</u>			<u>12 123,31</u>

„Zgoda” Spół. Spożyw. Sp. zap. z ogr. odp. w Czarnkowie.

Skąpski.

Woltman.

1 „Rolnik” w Ostrzeszowie. Bilans p. 30 czerwca 1925.

zł	Aktywa.	Pasywa	zł
2 445,80	Kasa	Udziały członków	5 743,75
1 947,28	Towary zapas	Fundusz zasobowy	6 492,30
589,—	Efekta	Rezerwa specjalna	7 887,76
3 963,67	Dłużnicy	Fund. emerytalny	2 330,18
20 000,—	Hip. kaucyjna	Fund. amort. nieruch.	4 671,95
5 711,64	Utensylja	Fund. delcredere	364,05
20 000,04	Nieruchomości	Konta bież. w bankach	1 386,85
		Wierzyciele	1 968,93
		Banki hip. kaucyjna	20 000,—
		Akcepta własne	3 000,—
		Dywidenda towar.	771,26
		Do dysp. W. Zgrom.	90,40
<u>54 657,43</u>			<u>54 657,43</u>

Na rok obrachunkowy 24/25 przeszło członków 80 z 191 udziałami. W roku obrachunkowym przybyło członków 14 z 18 udziałami. W ciągu roku wystąpił 1 członek z 1 udziałem; wykluczono 1 członka z 1 udziałem. Przechodzi na rok 1925/26 92 członków z 207 udziałami.

Odpowiedzialność 92 członków z 207 udziałami z odpowiedzialnością za każdy udział zł 1 000,—, wynosi zł 207 000,—. Powiększyła się zatem odpowiedzialność w roku 1924/25 o zł 206 952,22.

„Rolnik” w Ostrzeszowie Spółdz. Roln.-Handl. z odpow. ograni.

St. Fabrowski.

Fl. Kasperski.

St. Zemski.

11 Bank Ludowy w Międzychodzie Bilans z dnia 31 grudnia 1924 r.

zł	Aktywa	Pasywa	zł
2 275,32	Kasa	Udziały członków	1 375,55
313,12	Waluty obce	Fundusz zasobowy	620,89
990,57	Akcje	Rezerwa specjalna	—,41
—,16	Efekta	Wkłady	4 810,68
35 110,—	Weksle	Redyskont weksli	30 322,50
17 503,96	Dłużnicy	Wierzyciele	12 896,58
666,—	Ruchomości	Banki	3 731,97
13,11	Nieruchomości	Różne	89,60
12,96	Koszta proc. czł.	Do dyspoz. W. Zgr.	3 037,02
<u>56 585,20</u>			<u>56 585,20</u>

Bilans z dnia 1 stycznia 1925 r.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
2 275,32	Kasa	Udziały członków	1 375,55
313,12	Waluty obce	Fundusz zasobowy	4 047,95
1 496,90	Akcje	Rezerwa specjalna	—,41
1 000,—	Efekta	Wkłady	4 810,68
35 110,—	Weksle	Redyskont weksli	30 322,50
17 503,96	Dłużnicy	Wierzyciele	12 896,58
666,—	Ruchomości	Banki	3 731,97
1 934,—	Nieruchomości	Różne	89,60
12,96	Koszta proc.	Do dysp. W. Zgrom.	3 037,02
<u>60 312,26</u>			<u>60 312,26</u>

Na rok 1924 przeszło 231 członków, w ciągu roku przybyło 64; na rok 1925 przeszło 295 członków.

Bank Ludowy

Spółdz. z odpow. nieogran.
w Międzychodzie. (n. Wartą)

Fr. Bogajewicz.

Br. Duchnicki.

Zgoda w Pakości.

Bilans z dnia 30 czerwca 1924 r.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
265,11	Kasa	Udziały członków	593,77
5 989,09	Towary	Fundusz zasobowy	59,33
0,49	Akcje	Rezerwa specjalna	0,32
0,01	Udział w Banku	Fundusz emerytalny	0,59
2,52	Ruchomości	Fundusz społeczny	0,61
2,50	Nieruchomości	Wierzyciele	5 079,10
		Banki	6,18
		Do dysp. Waln. Zgr.	519,82
<u>6 259,72</u>			<u>6 259,72</u>

Bilans z dnia 1 lipca 1924 r.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
265,11	Kasa	Udziały członków	3 147,—
5 989,09	Towary	Fundusz zasobowy	151,82
222,80	Pap. wartość.	Rezerwa specjalna	183,25
0,01	Udział w Banku	Fundusz emeryt.	26,68
518,65	Ruchomości	„ społeczny	0,78
10 088,93	Nieruchomości	„ budowl.	39,85
		Wierzyciele	697,05
		Banki	6,18
		Pożyczki	5 556,56
		Hipoteki	6 755,60
		Do dysp. Waln. Zgr.	519,82
<u>17 084,59</u>			<u>17 084,59</u>

Na rok 1923/24 przeszło 723 członków, w ciągu roku przybyło 18, ubył 1. Na rok 1924/25 przeszło 740 członków.

„Zgoda“

Spółdz. Spoż. Sp. zap. z ogr. odp. w Pakości.

Frelichowski.

Stranz.

Rolnik w Koronowie.

Bilans z dnia 30 czerwca 1925 r.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
6 491,97	Kasa	Udziały członków	890,63
1 405,22	Towary	Fundusz zasobowy	41,89
8,—	Akcje i udz. w B-kach	Rezerwa specjalna	174,67
38 496,78	Rach. bież. (rolnicy)	Rach. bież. (rolnicy)	548,99
3 747,97	Rach. bież. (kupcy)	Rach. bież. (kupcy)	10 130,34
1,—	Utensylja	Weksle	32 720,63
1,—	Nieruchomość	Banki	3 453,15
		Do dysp. W. Zgrom.	2 191,64
<u>50 151,94</u>			<u>50 151,94</u>

Na rok 1924/25 przeszło 69 członków, ubyło 1; na rok 1925/26 przechodzi 68 członków.

Koronowo, dnia 22 października 1925.

Rolnik w Koronowie

Spółdz. Rolniczo-Handlowa z odp. ográn.

J. Meller.

A. Robakowski.

Konsum Urzędników Polskich w Poznaniu.

Bilans z dnia 30 czerwca 1924 r.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
4 557,31	Kasa	Udziały członków	1 742,95
15 141,52	Banki z tyt. poręcz.	Fundusz zasobowy	101,05
2 705,04	Papiery wartość.	Rezerwa specjalna	8,10
201,12	Udziały obce	Fundusz budowlany	13,22
129 506,14	Towary	„ emeryt.	5,55
21 724,12	Rozliczenie m. Odziałami	„ inwestycyjny	1,11
		„ ubezp.koni	0,55
23,397,57	Dłużnicy	Akcepty	64 017,00
2,061,17	Wozy i uprząże piekarni	Banki	20 264,47
	1,— Wozy i uprząże rzeźni	Rozliczenie m. Odziałami	21 724,12
	1,— Konie	Wierzyciele	62 164,42
	1,— Maszyny w rzeźni	Sumy przechodnie	3 707,51
4 501,44	Ruchomości	Nieodebr. dywid.	4,45
3 097,53	Nieruchomości	Kaucje hipoteczne	10 138,89
		Kaucja	374,42
		Inne zobowiązania	1 674,98
		Papiery gwaranc.	17 624,42
		Czysta nadwyżka	3 328,75
<u>206 895,96</u>			<u>206 895,96</u>

Bilans z dnia 1 lipca 1924 r.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
4 557,31	Kasa	Udziały członków	32 724,20
15 141,52	Banki z tyt. poręcz.	Fundusz zasobowy	4 444,15
3 235,60	Papiery wartość.	Rezerwa specjalna	3 216,36
201,12	Udziały obce	Fundusz waloryz.	28 759,98
129 506,14	Towary	„ budowlany	475,79
10 689,79	Dłużnicy	„ inwestyc.	3 186,27
12 707,78	Dłużn. z tyt. gwar.	„ emeryt.	1 604,38
12 507,59	Wozy i uprząże	„ ubezp.koni	1 593,14
8 959,79	Konie	Akcepty	64 017,00
1 662,50	Maszyny w rzeźni	Banki	20 264,47
18 402,24	Ruchomości	Wierzyciele	62 164,42
43,793,36	Nieruchomości	Kaucje hipotecz.	10 138,89
		Kaucje	1 862,16
		Sumy przechodnie	3 707,51
		Nieodebr. dywid.	577,87
		Papiery gwaranc.	17 624,42
		Inne zobowiązania	5 003,73
<u>261 364,74</u>			<u>261 364,74</u>

Na rok 1923/24 przeszło 3 703 członków. W ciągu roku przybyło 1 575, ubyło 19. Na rok 1924/25 przeszło 5 259 członków.

Konsum Urzędników Polskich w Poznaniu

Sp. zap. z ogr. odpow.

Śliwiński.

Witajewski.

Rolnik w Gostyniu.

Bilans z dnia 30 czerwca 1925 r.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
3 535,29	Kasa	Udziały członków	20 204,38
5 834,20	Towary	Fundusz zasobowy	5 207,41
1 088,05	Akcje	Rezerwa specjalna	10 719,90
243,31	Banki	Fundusz emeryt.	5 957,80
85 488,30	Dłużnicy	Fundusz delcredere	3 838,80
38 200,—	Weksle	Akcepty własne i weksle żyrowane	72 600,—
5 114,—	Utensylja	Wierzyciele	46 021,19
270,—	Zaprząg	Banki	1 542,39
30 400,—	Nieruchomość	Sumy przechodnie	906,48
		Do dysp. W. Zgrom.	3 174,80
<u>170 173,15</u>			<u>170 173,15</u>

Na rok 1924/25 przeszło 300 członków, w ciągu roku przybyło 4, ubyło 17; na rok 1925/26 przeszło 287 członków.

Gostyń, dnia 10 września 1925 r.

Rolnik w Gostyniu

Spółdz. Roln.-Handl. z odp. ográn.

St. Cieślewicz.

J. Kaźmierowski.

L. Rybski.

1 Konsum Pracowników Pocztych w Poznaniu

Bilans z dnia 1 stycznia 1925 r.

zł	Aktywa	Pasywa	zł
361,01	Kasa Centrala	Udziały	934,85
650,08	Kasa Filje	Fundusz zasobowy	301,78
378,72	Banki	Weksle	13 186,80
20,33	Udziały obce	Banki	6 067,84
7 469,58	Towary	Wierzyciele	19 366,92
2 611,45	Zasób surowc. i tow.	Pozycje przechodnie	328,60
27 349,62	Dłużnicy		
1 346,00	Ruchomości		
<u>40 186,79</u>			<u>40 186,79</u>

Na rok 1924 przeszło 1639 członków, w ciągu roku przybyło 3, ubyło 4; na rok 1925 przeszło 1638 członków.

Konsum Pracowników Pocztych

Spółdz. zap. z ogr. odp.

w Poznaniu.

Solarek.

Mazuch.

1 Spółdz. Spożyw. Pracowników Kolejowych w Ostrowie.

Bilans z dnia 31 grudnia 1924 r.

zł	Aktywa	Pasywa	zł
1 544,32	Kasa	Udziały członków	1 577,99
6 474,06	Towary	Fundusz zasobowy	554,07
200,—	Akcje B-ku Polsk.	Rezerwa specjalna	0,15
0,82	Udziały	Wierzyciele	4 685,04
519,70	Dłużnicy	Banki	1 715,86
855,01	Ruchomości	Do dysp. W. Zgrom.	1 060,80
<u>9 593,91</u>			<u>9 593,91</u>

Bilans z dnia 1 stycznia 1925 r.

zł	Aktywa	Pasywa	zł
1 544,32	Kasa	Udziały członków	2 748,—
6 474,06	Towary	Fundusz zasobowy	594,58
200,—	Akcje B-ku Polsk.	Rezerwa specjalna	17,—
0,82	Udziały	Banki	1 715,86
519,70	Dłużnicy	Wierzyciele	4 697,21
1 033,75	Ruchomości		
<u>9 772,65</u>			<u>9 772,65</u>

Na rok 1923/24 przeszło 749 członków, w ciągu roku przybyło 5, ubyło 43; na rok 1924/25 przeszło 710 członków.

Spółdzielnia Spożycwów Pracowników Kolejowych

Sp. zap. z ogr. odp.

w Ostrowie.

St. Brzeziński.

Ig. Lis.

1 Rolnik w Gnieźnie.

Bilans z dnia 30 czerwca 1925 r.

zł	Aktywa	Pasywa	zł
14 256,52	Kasa	Udziały członków	27 165,29
14 007,92	Towary	Fundusz zasobowy	11 921,52
4 358,86	Efekta	Rezerwa specjalna	32 383,95
212 142,46	Rach. bież.	Fundusz emeryt.	2 989,48
7 386,05	Weksle	Rach. bież.	213 027,03
52,77	Banki (udziały)	Akcepty własne	27 150,—
827,63	" (winien)	Banki	695,42
1,—	Utensylja	Dywidenda towar.	4 663,20
75 402,25	Nieruchomości	Do dysp. W. Zgrom.	8 439,57
<u>328 435,46</u>			<u>328 435,46</u>

Na rok 1923/24 przeszło 210 członków; w ciągu roku przybyło 15, ubyło 2; na rok 1924/25 przeszło 223 członków.

Gniezno, dnia 6 października 1925 r.

Rolnik

Spółdz. Rolniczo-Handl. z odp. ogr.

J. Henkel.

R. Baraniecki.

1 Konsum Kolejowy w Katowicach

Bilans z dnia 30 czerwca 1924 r.

zł	Aktywa	Pasywa	zł
3 660,38	Kasa	Udziały członków	2 561,78
52 348,—	Towary	Fundusz zasobowy	12 36
4 374,88	Banki	Wierzyciele	17 328,01
1 814,14	Dłużnicy	Inne zobowiązania	9,91
180,61	Pozycje przechodnie	Pozycje przechodnie	14 472,75
1 539,89	Ruchomości	Do dysp. W. Zgrom.	29 592,41
59,32	Nieruchomości		
<u>63 977,22</u>			<u>63 977,22</u>

Bilans z dnia 1 lipca 1924 r.

zł	Aktywa	Pasywa	zł
3 660,38	Kasa	Udziały członków	13 496,76
52 348,—	Towary	Fundusz zasobowy	15 891,07
4 374,88	Banki	" waloryzac.	2 065,02
1 814,14	Dłużnicy	Wierzyciele	17 300,23
180,61	Inne należności	Pożyczka	27,78
3 408,69	Ruchomości	Rach. przechodni	14 472,75
59,32	Nieruchomości	Inne zobowiązania	2 592,41
<u>65 846,02</u>			<u>65 846,02</u>

Na rok 1923/24 przeszło 1710 członków, w ciągu roku przybyło 4379, na rok 1924/25 przeszło 6089 członków.

Konsum Kolejowy

Spółdz. Spoż. z. z ogr. odp. w Katowicach

Krawczyk,

Stephan,

J. Maik.

1 Spółka Radziejowska w Radziejowie.

Bilans z dnia 31 grudnia 1924 r.

zł	Aktywa	Pasywa	zł
44,66	Kasa	Udziały członków	336,21
5 783,—	Towary	Fundusz zasobowy	1 206,11
100,56	Pap. wartościowe	Banki	5 000,—
1 531,27	Dłużnicy	Wierzyciele	180,—
—,02	Ruchomości	Inne zobowiązania	140,89
26,73	Nieruchomości	Czysta nadwyżka	623,03
<u>7 486,24</u>			<u>7 486,24</u>

Bilans z dnia 1 stycznia 1925 r.

zł	Aktywa	Pasywa	zł
44,66	Kasa	Udziały członków	4 302,02
5 783,—	Towary	Fundusz zasobowy	2 368,58
100,56	Papiery wart.	Wierzyciele	5 180,—
1 531,27	Dłużnicy	Podatki	140,89
1 000,—	Ruchomości		
3 532,—	Nieruchomości		
<u>11 991,49</u>			<u>11 991,49</u>

Spółka Radziejowska

Spółdz. Spożycwa i Manufakturowa
z odp. ogr. w Radziejowie.

K. Wrzeński.

K. Giebartowski

1 Zgoda w Pelplinie

**Bilans z dnia 30 czerwca 1924 r., równocześnie
otwarcia z dnia 1. lipca 1924 r.**

zł	Aktywa	Pasywa	zł
816,00	Kasa	Udziały członków	3 679,20
5 852,32	Towary	Fundusz zasobowy	1 202,14
28,66	Banki	Rezerwa specjalna	246,27
146,00	Akcje	Wierzyciele	260,45
1 290,41	Ruchomości	Pożyczki	1 833,91
		Dywid. towarowa	525,00
		Pozycje przechodnie	386,42
<u>8 133,39</u>			<u>8 133,39</u>

Na rok 1923/24 przeszło 538 członków, w ciągu roku przybyło 7, ubyło 3; na rok 1924/25 przeszło 542 członków

Zgoda w Pelplinie

Spółdz. Spoż. Sp. zap. z ogr. odp.

Jan Przysłalski.

Fr. Bunikowski.

1 Bank Ludowy w Strzelnie**Bilans z dnia 31 grudnia 1924 r.**

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
4 026,59	Kasa	Udziały członków	1 864,03
10,76	P. K. O.	Fundusz zasobowy	121,61
501,—	Bank Polski	Rezerwa specj.	5,59
1 100,07	Akcje	Fundusz emerytalny	11,74
—,32	Efekta	„ wtpl. pret.	5,81
—,33	Patronat	„ budowlany	11,60
54 537,—	Weksle	Wkłady	17 837,73
14 000,—	Nieruchomości	Rach. bieżące	17 208,53
		Banki	25 983,83
		Z niepodz. sum	—,01
		Zysk brutto	11 126,59
74 176,07			74 176,07

Bilans z dnia 1 stycznia 1925 r.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
4 026,59	Kasa	Udziały członków	1 863,20
10,76	P. K. O.	Fundusz zasobowy	1 161,08
501,—	Bank Polski	„ waloryz.	6 310,—
1 100,—	Akcje B-ku Pol.	Wkłady	18 175,95
450,—	Akcje B-ku Związku	Rach. bież.	18 016,34
5 860,—	Efekta	Banki	25 983,83
29 437,—	Weksle	Kasa Skarbowa	270,45
25 100,—	Weksle w redysk.	Do dysp. W. Zgrom.	8 704,50
14 000,—	Nieruchomości		
80 485,35			80 485,35

Na rok 1924 przeszło 660 członków, w ciągu roku przybyło 29, ubyło 14, na rok 1925 przeszło 675 członków.

Bank Ludowy

Spółdz. z odpow. nieogr. w Strzelnie.

K. George.

L. Szczepański.

Poznań, ul. Seweryna Mielżyńskiego nr. 1.

Telefon 3667

Telefon 3667

„POWIERNIK“

Spółka rew. powiernicza

THIEL & MARGINIAK

Dyplomowani i zaprzysiężeni rzeczoznawcy

wykonuje swoją działalność w następujących gałęziach:

- I. Książkowość bankowa, spółdzielcza, kupiecko-przemysłowa.
- II. Książkowość dla majątków ziemskich z własnym wydawnictwem rejestrów.
- III. Oddział podatkowy — deklaracje, reklamacje, zastępstwo.
- IV. Rewizje książek i kasowości w instytucjach i przedsiębiorstwach komunalno-państwowych.
- V. Administracje spadkowe, przeprowadzanie likwidacji, akordów, zamiany, prywatnych przedsiębiorstw i inne czynności powiernicze.

Rzeczoznawstwo, organizacje, stałe nadzory i rewizje przygodne przez przysiężonych rewizorów.

Bezwzględna dyskrecja zapewniona. — Honorarium niskie według umowy.

BANK LUDOWY, Spółdz. z odpow. nieogran. w RAWICZU

poszukuje

fachowego członka Zarządu

Zgłoszenia uprasza się przysyłać pod adresem: Prezes Rady Nadzorczej, Bank Ludowy Rawicz.

Agendy dla Handlu i Przemysłu po zł 4,—

Kalendarze terminowe . . . po zł 1,50

i terminarze handlowe . . . po zł 3,—

na rok 1926

poleca

Spółdzielnia Wydawnicza**Unji Związków Spółdzielczych**

z odp. udz. w Poznaniu

Poznań, plac Wolności 18.

Telefon 3489.

Telefon 3489.

Nasze nowe wydawnictwo.

Każda Spółdzielnia powinna czytać i rozpowszechniać wśród swych członków znakomitą, bogato ilustrowaną książkę Dr. Dvořák'a p. t.

Spółdzielczość w Czechosłowacji

która w tłumaczeniu polskiem p. J. Trojana opuściła co dopiero prasę drukarską i jest do nabycia w naszej Spółdzielni. Cena książki wynosi 3,00 zł. Spółdzielniom udzielamy 20% rabatu. (2,40 zł).

Spółdzielnia Wydawnicza U. Z. S.

z odp. udz. w Poznaniu

Poznań, Pl. Wolności 18.**Do skompletowania**

potrzebne nam są:

Poradnik Spółdzielni, rok 1923, nr. 1—12

„ „ „ 1925, nr. 1, 2, 3, 6, 7.

Zgłoszenia wraz z podaniem ceny prosimy skierować pod następującym adresem:

Spółdzielnia Wydawnicza U. Z. S.

z odp. udz. w Poznaniu

Poznań, Pl. Wolności 18.

KASетки

do liczenia pieniędzy

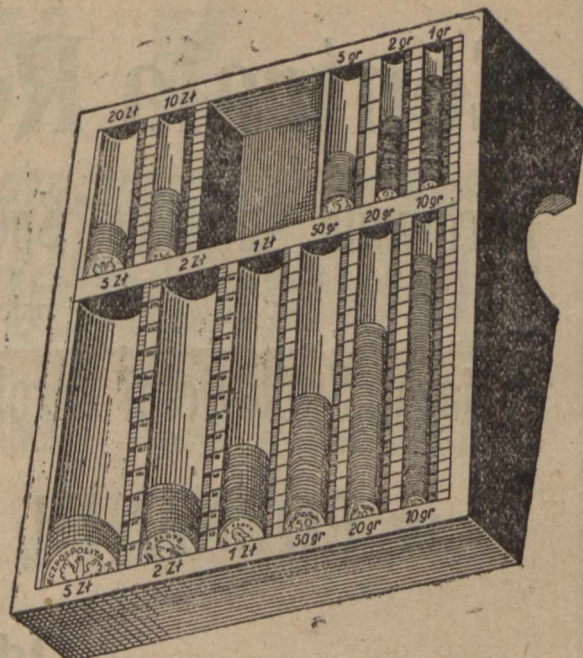
„FORTUNA“

na monety { 1, 2, 5, 10, 20 i 50 gr
1, 2, 5, 10 i 20 zł

w dwóch wielkościach

po cenie 9 zł i 10 zł

posiada stale na składzie i poleca

Spółdzielnia Wydawnicza U. Z. S.

z odp. udz. w Poznaniu.

Tel. 34-89.

Poznań, Plac Wolności 18.

Tel. 34-89.

Spółdzielnia Wydawnicza Unji Związków Spółdzielczych

z odpow. udziałami w Poznaniu.

Tel. 34-89. Konto czek.: Poznań nr. 206013.

Poleca broszury i dzieła z dziedziny spółdziel. i podatkowej księgi handlowe i druki dla Spółdzielni.

Wykonuje we własnej drukarni wszelkie druki, oraz dostarcza każdego rodzaju stemple metalowe i kauczukowe. - - - - -

Ostatnia nowość: Dr. Dvorák: Spółdzielczość w Czechosłowacji 3,— zł.

Centrala Rolników Sp. Akc.

Hurtownia „Rolników“ Spółdzielni Rolniczo-Handlowych

należących do

Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych T. z.

w POZNANIU, Plac Wolności 17

Oddziały:

w Toruniu, ulica Szeroka 18,

w Włocławku, ulica Ogrodowa 2,

w Gdańsku, Langermarkt 15,

Przedstawicielstwo w Katowicach, ulica Marjacka 13,

załatwiają wszelkie transakcje, wchodzące w zakres handlu ziemio-
płodami, paszami, nawozami sztucznymi, opalem i t. p. za pośrednic-
twem Spółdzielni Rolniczo-Handlowych, pod nazwą „R o l n i k“,
w Wielkopolsce, na Pomorzu, Kujawach i Górnym Śląsku.

„Rolniki“

kupują od ziemian i gospodarzy: zboża wszelkiego rodzaju,
ziemniaki i wszystkie inne ziemiopłody,

dostarczają na specjalnie dogodnych dla rolnictwa warunkach,
za gotówkę, na kredyt lub na zamianę: nawozy sztuczne,
paszę, opał i inne artykuły, potrzebne rolnictwu.

Od dokonanych zakupów i sprzedaży udzielają członkom w końcu
roku dopłat względnie zwrotów.

B A N K**ZWIĄZKU SPÓŁEK ZAROBKOWYCH****INSTYTUCJA CENTRALNA: POZNAŃ, PLAC WOLNOŚCI 15.****ODDZIAŁY: a) W KRAJU:**

Warszawa, Jasna 8,
 Łódź, Piotrkowska 72,
 Toruń, Szeroka 14,
 Kraków, Rynek Główny 19,
 Bydgoszcz, Plac Teatralny 4,
 Lublin, Krak. Przedmieście 45,
 Radom, Plac 3 Maja,
 Piotrków, Plac Kościuszki,
 Kielce, Kolejowa 54,
 Grudziądz, Józ. Wybickiego 11/13,
 Zbąszyń, Marszałkowska 43,
 Katowice, Warszawska 7,
 Sosnowiec, 3 Maja 9,
 Lwów, Jagiellońska 1,
 Wilno, Mickiewicza 1,
 Bielsko, Piłsudskiego 13.

b) WOLNE MIASTO GDAŃSK:

Holzmarkt 18.

c) ZAGRANICĄ:

Nowy York. Union Bank of the Cooperative Societies New-York Agency,
 953 Third Avenue New-York.

Paryż. Banque de l'Union des Sociétés Coopératives, Succursale de Paris,
 82 rue Saint Lazare, Paris (9-e).

Kapitał akcyjny: 20 000 000 zł.

Kapitał rezerwowy: przeszło 2 000 000 zł.

Załatwia wszelkie czynności wchodzące w zakres bankowości.

Adres telegr. w kraju i New-Yorku: „Zarobkowy”, w Paryżu: „Bezetesteb”.

Związkowa Centrala Maszyn

Poznań, Wjazdowa 9.

Adres telegr.: Cemata.

Telefon 22 80 i 22 89.

Maszyny
i
narzędzia rolnicze.

...

Największa w Zachodniej
Polsce składnica
części rezer-
wowych.

Wyłączne prawo sprzedaży:

wyrobów fabryk: Tow. Akc. H. Cegielski
światowej sławy | oryg. szwedzkich wirówek „Baltic“
| maszyn żniwnych Massey-Harris.